Nr. 217. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Kraków, Środa 27 Września 1922. Rok XLI.

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	15600 Mk	7800 Mk	3900 Mk	1300 Mk
z odnoszeniem do domu	18000	9000	4500	1500
W Polsce: z przesyłką pocztową	18000	9000	4500	1500
W innych państwach	30000	15000	7500	2500

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy" w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3.
Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572.
Nr P. K. O. 140.956; Konto Ziemski Bank Kredytowy w Krakowie.
Rękopisów nasyłanych Redakcja nie zwraca.
Cena numeru pojedynczego wszędzie 60 Mp.

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Nowej Reformy" ul. św. Anny 3. Biuro dzienników i księgarnia „Ruch" (dawniej J. Hopsa i A. Sałomonowa), ulica Szczepańska 9 Biuro M. Hupczyca, ul. Jagiellońska l. 7 i wszystkie krajowe i zagraniczne biura dzienników.

Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń **W Warszawie** Reklama polska, Jasna 10, R. Mosse, Marszałkowska 124; L. i K. Metzl i Ska ul. Marszałkowska 130; I. Bachweitz, Marszałkowska 120, B. Bachweitz, Fredry 4 T. Pietraszek Marszałkowska 115, Wielkopolska agencja reklamy, Krakowskie Przedmieście 71, Unger, Senatorska 12, M. J. Freid, Rymarska 15, Międzynarodowe biuro ogłoszeń Galerja Luksenburg, J. Librod, Marszałkowska 118; **w Poznaniu** Polska agencja reklamy „Par", Rycerska 8, Wielkop. agencja reklamy, Gwarna 19; **w Wilnie** S. Jutan, Niemiecka 4, Jankowski-Gradowski Wielka 96; **we Lwowie** St. Sokołowski, biuro dzienników H. Buchstab, M. Brück; **we Wiedniu** R. Mosse, M. Dukes Nachf., Haasenstein et Vogler, H. Schalek, Bock et Herzfeld, E. Braun, J. Danneberg, J. Rafael, Oest. Anzeige-Ges. „Ifra", Wollzeile 12, „Inges", Franz-Josef Kai 7; **w Berlinie** „Ala", Krausenstr. 38.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza milimetrowego za raz Mk 50·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 80 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 130·— od wiersza milimetrowego. — **Głosy publiczne** po Mk 160·— od wiersza. Na pierwszej stronie 350 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 30 Mk od słowa, dla poszukujących pracy 20 Mk. — Zamiejscowe ogłoszenia **50% drożej.** — **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy

Pokrzywdzenie urzędników w sejmowej ordynacji wyborczej

Kraków, 27 września.

Urzędnicy państwowi w Polsce mają obecnie, w czasie wyborów, wielu przyjaciół i opiekunów. Nic dziwnego! Głosują przecież na posłów. Brakło jednak urzędnikom tych przyjaciół w Sejmie, gdy uchwalano ordynację wyborczą. W krótkiej drodze pozbawiono faktycznie wszystkich niemal urzędników biernego prawa wyborczego.

Urzędnik wybrany posłem otrzymuje bezpłatny urlop i na czas posłowania traci prawo awansu. Cóż to znaczy? Oto urzędnik, żyjący wraz z rodziną ze swojej marnej pensji, nie posiadający osobistego majątku lub nie zajmujący się bocznemi zajęciami, który wybrany posłem, skazany jest na diety poselskie, jako jedyne swoje źródło dochodu. Diety to mogą jednak, w najlepszym razie i przy wielkiej oszczędności, wystarczyć na utrzymanie posłującego urzędnika w Warszawie. Dla jego rodziny brakuje już funduszów. Wniosek stąd oczywisty, że o mandaty poselskie ubiegać się mogą nie najzdolniejsi urzędnicy, nie ci, którzy na swoich stanowiskach okazali szerszy horyzont myśli, obejmujący także sprawy obywatelskie i narodowe, nie ci, którzy przez udział swój w życiu publicznem zyskali tytuł do godności poselskiej, — lecz tylko majętni, lub tacy, którym boczne zajęcia zapewniają poza pobieraną pensją, stałe i dostateczne dochody. Jest to więc niesłychanem zacieśnieniem praw obywatelskich urzędników, którzy po mandat poselski sięgają.

Wprost nie do wiary, że w taki sposób wykroczono: najpierw przeciw zasadzie demokracji, na której rzekomo opiera się ustawodawstwo Rzeczypospolitej, powtóre przeciw interesom państwa, rozstrzyganym w Sejmie.

Jeżeli bowiem demokratyczną zasadą ordynacji ma być rozszerzenie czynnego i biernego prawa wyborczego na wszystkich pełnoletnich obywateli państwa, to jak z tą zasadą pogodzić ustawę, w rzeczywistości usuwającą od biernego prawa wyborczego całą, wielką, inteligentną sferę ludzi, pracujących dla państwa w zakresie wymierzania praw i tych praw przestrzegania? Ostracyzmu takiego nie znało nawet biurokratyczne ustawodawstwo austrjackie. — Urzędnik, wybrany w Austrji posłem, otrzymywał urlop **płatny** i przez czas posłowania awansu pozbawionym być nie mógł. Przysporzyło to parlamentowi, i tem samem państwu, wielu światłych posłów, rzeczoznawców i referentów w zawiłych kwestjach ustawodawczych. Z posłów tej sfery wychodzili bardzo często tędzy, fachowi ministrowie.

Polska nie choruje na hiperprodukcję inteligencji. Nie grasowała też ta choroba w dogorywającym obecnie Sejmie, którego kwalifikacje ustawodawcze, z niesłychaną dla wielkiego państwa szkodą, stały na ogół poniżej skromnych nawet potrzeb i wymagań. Obecnie przypieczętowano ten stan rzeczy przez dalsze usunięcie z Sejmu kandydatów poselskich, którzy, z tytułu wykształcenia swojego i zawodowych zdolności, może nie krzykliwymi, ale istotnie pożytecznymi mogli być w Sejmie posłami.

Któż bowiem lepiej znać może w wielu gałęziach gospodarki i administracji państwa, wady i potrzeby machiny państwowej, jeśli nie ten, który tą machiną kieruje i utrzymuje ją w biegu, który zna jej konstrukcję ustawową i wszelkie jej niedomagania w praktyce najdokładniej odczuwa? Dlaczego Sejm z góry pozbawia się głosu doradczego tych ludzi, od których, poza urzędowaniem i w urzędowaniu, żąda się głośno poczucia obywatelskiego? Od tego jest opinja publiczna, mająca w głosowaniu znaleźć swój wyraz, aby zawyrokowała, czy urzędnik posiada kwalifikacje poselskie. Tymczasem ustawodawstwo, dyktujące urzędnikowi bardzo odpowiedzialne i ciężkie obowiązki, pozbawia go równocześnie prawa zasadniczego, prawa sięgania po mandat poselski. Nie może bowiem o ten mandat pokusić się najzdolniejszy urzędnik, najgorliwszy obywatel i działacz społeczny zarazem, jeżeli niema majątku lub nie opanował jego źródeł. A takich urzędników, którzyby te oba przymioty w jednej jednoczyli osobie, jest bardzo mało, jeszcze mniej takich, którzyby w tej sytuacji osobistej zechcieli sięgać po mandat poselski.

Szczególnie zaś zacieśniono bierne prawo wyborcze urzędników administracyjnych, podlegających ministerstwu spraw wewnętrznych. Najnowsze rozporządzenie tego ministerstwa przypomina, interpretując postanowienia ordynacji wyborczej, że urzędnik administracyjny, o ileby się wogóle o mandat poselski ubiegał, nie może tego uczynić w okręgu, w którym urzęduje. Jest to już zupełne i faktyczne pozbawienie urzędników tej kategorji wszelkich szans wyboru, a równocześnie pozbawienie wyborców czynnego, swobodnego prawa wyborczego. Jeżeli bowiem urzędnik administracyjny złożył dowody obywatelskiego pojmowania swoich obowiązków, jeżeli poza swojem urzędowaniem rozwinął pożyteczną i gorliwą działalność na polu społecznem i narodowem, to uczynić to mógł oczywiście przedewszystkiem na terenie swojego urzędowania. Gdyby więc wogóle zdecydował się kandydować, to szanse mógłby mieć właśnie w okręgu swojego urzędowania. Jeśli się go »a limine« biernego prawa wyborczego w tym okręgu pozbawia, to temsamem odsądza się go od posłowania. — W ten sposób, dla urzędników administracyjnych, zacieśniono jeszcze to bierne prawo wyborcze, jakie formalnie ale nie faktycznie, przyznano innym urzędnikom.

A przecież właśnie administracja państwa jest najsłabszym punktem naszej państwowości, w której dobrze i uczciwie zrozumianym interesie leżałoby, aby w Sejmie zasiadali ludzie, z bezpośredniego kontaktu z machiną gospodarczą, mogący znać wszystkie jej wady i potrzeby.

Wysuwa się przeciw tym racjom argument terotyzowania ludności, względnie wyborców, przez urzędników, dzierżących prawo wykonawcze w ręku. W naszym ustroju społecznym, wobec zastrzeżonej wolności wyborów i wielkiej masy wyborców, głosujących tajnie, argument ten nie wytrzymuje krytyki. A pozostaje przykry fakt, że państwo pozbawia się w swej ustawodawczej działalności współpracy ludzi, którzyby mu na stanowisku posłów niezaprzeczone oddać mogli usługi.

Skrzywdzono w ten sposób cały stan urzędniczy i wyrządzono szkodę państwu.

O PRZEDŁUŻENIE OBRAD SEJMU.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Na żądanie wicemarszałka Osieckiego marszałek Trąmpczyński zwołał na jutro **posiedzenie konwentu senjorów**, celem zaproponowania **przedłużenia obrad Sejmu**, a to w związku z koniecznością rozważenia **ustawy o uposażeniu urzędników państwowych, o rozbudowie miast i innych.**

ZAPAS ZŁOTA P. K. K. P.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Zapas kruszczowy P. K. K. P. **powiększy się niebawem o 7 miljonów 300 tysięcy koron** austrjackich w złocie, co odpowiada obecnie 10⁸/₁₀ miljarda marek p. Kwota ta stanowi dalszą zaliczkę sumy przypadającej dla Polski z rozdziału zapasu złota Banku austro-węgierskiego na podstawie ostatniej umowy z marca br. z państwami sukcesyjnemi. Wysyłka złota z Wiednia nastąpi niezwłocznie po ratyfikacji wspomnianej umowy. Niezależnie od tego oczekiwać należy po ratyfikacji umowy przez wszystkie państwa sukcesyjne 8 do 9 miljonów koron w złocie dla Polski przy ostatecznym rozdziale zapasu zolta Banku austro-węgierskiego.

SAMORZĄD DLA MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ.

Warszawa, 24 września. (PAT.) Komisja konstytucyjna ukończyła ogólną dyskusję o rządowym projekcie ustawy samorządowej dla Małopolski wschodniej. Projekt ten zgodnie z referatem posła Halbana, **komisja uchwaliła i wniesie na najbliższe posiedzenie Sejmu**, gdzie sprawę referować będzie poseł Halban.

REORGANIZACJA POLSKICH PLACÓWEK DYPLOMATYCZNYCH W MOSKWIE.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Mieszana komisja ministerjalna, która od paru miesięcy bawi w Moskwie celem **reorganizacji tamtejszych polskich placówek dyplomatycznych**, ukończyła już swoje prace i w bieżącym tygodniu powraca do Warszawy.

USTALENIE GRANICY POLSKO-SOWIECKIEJ.

(A. W.) Przy ostatecznem ustalaniu granicy polsko-sowieckiej na odcinku pow. dziśnieńskiego, mieszana podkomisja graniczna połocko-wilejska, postanowiła **m. Orzechowo przyznać Rosji sowieckiej. Stacja Zabacie w rękach polskich**, natomiast wodociągi kolejowe mieścić się będą na terytorjum bolszewickiem.

Od kilkunastu dni rozpoczęto prace, mające na celu ostateczne ustalenie granicy na odcinku połocko-wilejskim. Większych nieporozumień pomiędzy delegacjami w ostatnich czasach nie było. Sprawę niektórych zmian granicy załatwiono na miejscu. Zasłupienie granicy słupami dębowemi jest w toku.

Wybory do Sejmu Śląskiego

Katowice, 25 września (AW). Przebieg wyborów do Sejmu śląskiego, które odbywały się w niedzielę, miały charakter **zupełnie spokojny.** Przed lokalami biur wyborczych tworzyły się przez cały dzień do godz. 8 wieczorem długie kolejki głosujących, zarówno kobiet jak mężczyzn. W głosowaniu brały udział **wszystkie warstwy ludności.** Niemcy również wszyscy stawili się do lokalów wyborczych.

Bielk, 25 września (Tel. wł.) W wyborach do Sejmu śląskiego wzięło udział zaledwie **40 proc. ludności.** Od głosowania wstrzymali się głównie Polacy. Wogóle ludność polska nie była należycie zorganizowaną: gwałtowne walki partyjne, zwłaszcza niewłaściwe metody stosowane w walkach stronnictw polskich, były przyczyną niepowodzenia Polaków przy wyborach.

Warszawa, 25 września (AW). »Kurjer Poranny« zamieszcza wiadomość o wyborach na Górnym Śląsku.

Nastrój ogólnie spokojny, nigdzie nie doszło do wykroczeń. Ze stronnictw polskich głównie walczyły: Blok Narodowy z Korfantym na czele i N. P. R., pozatem P. P. S. oraz listy niemieckie 6 i 7. Według przypuszczalnych wyników, **Blok Narodowy** uzyska 12 do 15 mandatów, N. P. R. około 12, Niemcy około 10, P. P. S. około 6, komuniści 2 i prawdopodobnie 1 lub 2 ludowcy. Możliwem jest jednak, że wobec rozstrzelenia głosów polskich **Niemcy uzyskają jeszcze nieco więcej mandatów.**

ROZBICIE WŚRÓD POLAKÓW.

Warszawa, 25 września (AW). Jak donosi »Kurjer Poranny«, komunikat z niedzieli godz. 3 z Katowic:

Głosowania w lokalu wyborczym N. P. R. w pełnym toku. W tej chwili okazuje się, że skutkiem rozbicia list polskich na 5 oddzielnych grup, **zanosi się na poważną klęskę w wyborach żywiołu polskiego.** Do tej chwili ostateczny wynik jeszcze nie jest wiadomy.

Nadchodzą ciągle telefoniczne relacje poszczególnych gmin. Wiadomo dotychczas, że Królewska Huta wykazała **21.000 głosów niemieckich**, podczas gdy wszystkie listy **polskie** podają 8.000. Siemianowice obok Huty Laura, **8.000 głosów niemieckich, 4.600 polskich.** W miejscowościach rolniczych jak Pszczyńskie i Tarnowskie Góry oczywiście stosunek dla Polaków będzie **korzystniejszy.** Huta Laura wykazała 90 proc. głosujących, **8.700 Niemców i 5.000 Polaków.** Skutkiem tego, że część polskich wyborców **dziwnie lekkomyślnie** odnosi się do głosowania, a sfery niemieckie doskonale zorganizowane, wszystkie oddały swoje głosy, jest obawa, że przypuszczenia co do rozdziału mandatów okażą się **korzystniejsze dla mandatów niemieckich ze szkodą dla żywiołu polskiego.**

Jak obecnie rzecz się przedstawia, cyfra mandatów N. P. R. waha się między 5 a 8 i podobnie przedstawia się ilość głosów bloku. W tym wypadku **wyszłoby przeszło 15 posłów niemieckich, co byłoby prawdziwą klęską.**

Poza tem wybory odbywały się **zupełnie formalnie.** W niektórych lokalach wyborczych zamknięto głosowania po godz. 8 wieczorem, jakkolwiek jeszcze liczni wyborcy oczekiwali na oddanie głosów. W innych zaś lokalach wyborczych komisje przedłużyły czas głosowania poza godz. 9 wieczorem.

Wynik głosowania

WYNIK WYBORÓW.

Katowice, 25 września (AW). Wynik wczorajszych wyborów do Sejmu śląskiego wedle dotychczasowych wiadomości przedstawia się jak następuje:

Powiaty: **Pszczyna—Rybnik** listy polskie otrzymały **28.871 głosów**, niemieckie **5.862**, komuniści **176**, żydzi **68**.

Powiaty: **Katowice—Ruda**: polskie głosy **75.647**, niemieckie **38.075**, komuniści **4.008**.

Powiaty: **Świętopłowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec**: polskie głosy **61.924**, niemieckie **36.994**, komuniści **3398**.

Miasto Katowice listy polskie **4.838**, niemieckie **10.562**, komuniści **370**.

Z pośród polskich list największą ilość głosów uzyskały: Blok Narodowy przeszło 90.000, następnie P. P. S. 40.000, N. P. R. około 36.000. P. S. L. około 6 i pół tysiąca. Listy niemieckie tj.: Niemiecka partja katolicka, partje narodowe i socjalistów osiągnęły ogółem niecałe 90.000, komuniści uzyskali około 7.000 głosów. Ostatecznych wyników wyborów w okręgach drugim i trzecim można się spodziewać dzisiaj wieczorem, natomiast w okręgu pierwszym ścisłych cyfr można oczekiwać dopiero we środę.

WYNIKI WYBORÓW W CIESZYNIE.

Cieszyn, 25 września (AW). Wczoraj zakończyły się tutaj wybory do Sejmu śląskiego w mieście Cieszynie z następującym wynikiem:

Oddano głosów 3.598. Z tego na listę **Polaków** 1625 głosów, na listę **niemiecką** 1766, na listę żydowską 170, to znaczy, że **Niemcy zyskali 50.2 proc.**, Polacy 45.14, żydzi 4.7 proc głosów. Głosy rozdzieliły się następująco: P. P. S. otrzymało 264 głosów, P. S. L. 284, N. P. R. 34, Blok Narodowy 1043, komuniści otrzymali w Cieszynie 1 głos. Zaznaczyć należy wielką klęskę **socjalistów**, którzy zaledwie 12-tą część głosów zyskali. **Zwycięstwo niemieckie przyszło niespodziewanie**, mianowicie pokazało się, że **polscy wyborcy zaniedbali swego obowiązku wglądnięcia w listy wyborcze.** Błąd ten jednak naprawi się przy wyborach gminnych, które odbędą się w październiku. Do wyborów gminnych przystąpią wszyscy Polacy z jedną listą.

Pośrednictwo koalicji w konflikcie grecko-tureckim

Paryż, 24 września. (PAT.) Konferencja, zajmująca się sprawą Wschodu, została zakończona wczoraj wieczorem zredagowaniem wspólnego zaproszenia państw sprzymierzonych, które podpisali: Poincaré, Curzon i Sforza i które będzie wysłane natychmiast do rządu Angory. **Nota powyższa zaprasza rząd Angory do bezzwłocznego przysłania przedstawiciela na zebranie w Wenecji albo gdziekolwiekindziej, na które zostali zaproszeni przedstawiciele Anglji, Francji, Włoch, Japonji, Rumunji i Jugosławji.** Nota zaznacza, że przedmiotem zebrania byłoby przeprowadzenie rokowań, mających na celu zawarcie **definitywnego pokoju między Turcją a Grecją i państwami sprzymierzonemi.** Sojusznicy będą w czasie rokowań **chętnie popierali sprawę przyznania Turcji Tracji aż po Maricę łącznie z Adryanopolem pod warunkiem, że kemaliści nie wtargną do strefy neutralnej.** Rozumie się, że traktat będzie zawierał zarządzenia, mające na celu demilitaryzację pewnych stref morza Marmara i Bosforu, wreszcie obronę mniejszości rasowych i religijnych. **Wojska sojusznicze opuszczą Konstantynopol skoro tylko traktat wejdzie w życie.**

Konstantynopol, 25 września (PAT). Wysocy komisarze państw sprzymierzonych złożyli wielkiemu wezyrowi i przedstawicielowi rządu Angory notę z prośbą **o wysłanie delegatów na konferencję** dla przeprowadzenia **rokowań pokojowych między Turcją, Grecją** a mocarstwami sprzymierzonemi.

WSKAZÓWKA FRANCUSKA DLA KEMALA PASZY.

Konstantynopol, 23 września. (PAT.) Rząd francuski uprosił Kemala paszę za pomocą depeszy iskrowej, **aby nie podejmował żadnej akcji przed przybyciem delegata francuskiego,** który dnia 22 września wyjechał z Paryża do Smyrny.

SPOTKANIE KEMALA Z MARSZAŁKIEM FRENCHEM.

Londyn, 25 września (AW). Dzienniki donoszą, że marszałek angielski French spotka się prawdopodobnie dzisiaj z Kemalem paszą w Ismidzie.

KEMAL NIE PRZYJĄŁ TELEGRAMU SUŁTANA.

Wiedeń, 25 września (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Konstantynopola, że sułtan wysłał telegram do Mustafy Kemala paszy, w którym wyraża mu życzenia z powodu zwycięstw, jednakże Mustafa Kemal **odmówił przyjęcia tego telegramu.** Wielu przywódców tureckiej partji liberalnej **opuściło Konstantynopol**, mimo zapewnienia ich, że układ pokojowy zapewni amnestję.

PRASA NIEMIECKA O KONFERENCJI WSCHODNIEJ.

Berlin, 25 września (PAT). W sprawie zakończenia prac konferencji dla spraw wschodnich, »Berliner Tageblatt« pisze:

Uchwały, które wczoraj zapadły, oznaczają **zwycięstwo tezy francuskiej.** Kemal pasza w swej walce o niezależność Turcji odniósł **zupełne zwycięstwo.** »Germania« omawiając tę sprawę podnosi, że Niemcy z zadowoleniem spoglądać mogą na sukces byłego swego sojusznika z wojny światowej, chociaż właściwie problem wschodni dotyczy Niemiec **tylko pośrednio.**

»Berliner Boersen Courrier« pisze:

Uchwały konferencji paryskiej oznaczają bezwątpienia **sukces Francji**, jednakże walka o sprawę cieśnin morskich, zdaniem dziennika, jeszcze nie została zakończona.

Dalsze przygotowania wojenne

Londyn, 25 września (AW). Sytuację na Bałkanach należy uważać dalej za **bardzo poważną.** Wojska tureckie i angielskie czynią **dalsze wojenne przygotowania,** tak że zachodzi wielka możliwość, że **dojdzie do starć,** mimo, że konferencja pokojowa rozpocznie swoje obrady.

Londyn, 25 września (AW). Angielska admiralicja zaprzestała udzielać wszelkich wyjaśnień w sprawie ruchów swojej floty wojennej, co równa się **przygotowaniom do mobilizacji.** Wszystkie jednostki wojenne angielskie zostały **skoncentrowane na wyspie Malcie** i morzu Egejskiem, które stanowi bazę angielskiej floty wojennej.

Konstantynopol, 25 września (AW) Rosyjska flota opuściła swoje porty na Krymie i popłynęła w kierunku zachodnim. Prawdopodobnie flota rosyjska zamierza **zblokować wschodnie części cieśnin.** Flota rosyjska jest dostatecznie zaopatrzona w prowjanty i amunicję.

Na rumuńskiej granicy odbywa się przegrupowanie silnych oddziałów wojskowych. Ogólnie liczą siły rumuńskie tam zgrupowane na 300.000 ludzi.

KEMALIŚCI W STREFIE NEUTRALNEJ.

Konstantynopol, 25 września (PAT). **Kemaliści wtargnęli do strefy neutralnej,** na odległość strzału armatniego od linij angielskich koło wsi Cremkoe. Turecki funkcjonarjusz rządowy w Czanaku wezwał Kemalistów, aby się **natychmiast cofnęli ze strefy neutralnej.** Jenerał Harrington zaprosił do siebie przedstawicieli rządu angorskiego i zwrócił im uwagę, że byłoby wskazane, aby rząd Kemala skłonił wojska do **cofnięcia się ze strefy neutralnej.**

Paryż, 25 września (AW). »New York Herald« donosi z Konstantynopola, że kemalistyczne samoloty bombardowały wczoraj wyspy Mityleny i Chios.

Londyn, 25 września (PAT). »Times« donosi z Konstantynopola: Kawalerja turecka, która wkroczyła do strefy neutralnej, **cofnęła się.**

Jerozolima, 25 września (AW). Pochód zwycięski nacjonalistycznych wojsk tureckich w Małej Azji wywołał **wielkie poruszenie.** Na arabskim kongresie w Kablum przyszło do wielkich manifestacyj na rzecz Turcji. Na ulicach niesiono sztandary z barwami tureckiemi.

BRUSSA OCALAŁA.

Konstantynopol, 25 września (PAT). Ustalono, że sztab jeneralny grecki wydał zarządzenia celem **spalenia Brussy** i jedynie na skutek energicznej interwencji konsulatu francuskiego i oficerów francuskich i włoskich, przebywających w Brussie u jenerała Soumilasa, ten ostatni zarządzenie wspomniane **odwołał.**

PRZESILENIE GABINETOWE W GRECJI.

Paryż, 25 września (AW). Biuro Havasa donosi o ponownem przesileniu gabinetowem w Atenach. Na czele nowego rządu ma stanąć jenerał Metras, który może liczyć na poparcie zwolenników Venizelosa.

STAN OBLĘZENIA W SOFJI.

Paryż, 25 września (AW). »Chicago Tribune« dowiaduje się, że wskutek ruchu powstańczego porklamowano w Sofji **stan oblężenia.** Przy ostatnich starciach ulicznych zabito 50 osób, raniono przeszło 100. Pomiędzy rannymi i zabitymi znajduje się kilku posłów i przywódców stronnictw. Powstanie wywołali przeciwnicy obecnego rządu.

PROJEKT BUŁGARSKI CO DO TRACJI.

Londyn, 24 września. (PAT.) Posłowie bułgarscy w Paryżu, Londynie i Rzymie wręczyli rządom francuskiemu, angielskiemu i włoskiemu noty jednakowej treści, zawierające propozycje bułgarskiego prezydenta ministrów Stambulińskiego, aby **Trację ustanowić państwem autonomicznem pod kontrolą Ligi Narodów.**

Ruch wyborczy

LISTY PAŃSTWOWE UNJI NAROD. PAŃSTW.

W uzupełnieniu poprzednich naszych informacyj donosimy, że na pierwszych miejscach listy państwowej, przedstawionej przez Unję Narodowo-Państwową (lista otrzymała Nr. 10) znajdujemy następujące nazwiska: 1) Jerzy Iwanowski, 2) Zygmunt Jastrzębski, 3) Jan Kucharzewski, 4) Władysław Stesłowicz, 5) poseł Jerzy hr. Bawiorowski, 6) Wacław Makowski, minister sprawiedliwości, 7) p. Surzycki, dyrektor zakładów Starachowickich, 8) Malleudowicz, urzędnik państwowy, 9) Bogdani, adwokat z Krakowa, 10) Hauswald, rektor uniwersytetu lwowskiego, 11) Darowski, minister pracy, 12) Tadeusz Dwernicki, adwokat ze Lwowa, 13) dr Witold Chodźko, minister zdrowia.

W liście tej nie są wykluczone zmiany.

Na czele listy państwowej do Senatu Unja stawia pp.: 1) Stanisława Bukowieckiego, prezesa prokuratorji jeneralnej, 2) Władysława Leopolda Jaworskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, 3) Gabrjela Narutowicza, ministra spraw zagranicznych, 4) dr Witolda Chodźkę, ministra zdrowia.

NOWE LISTY PAŃSTWOWE DO SEJMU.

W ostatnich dniach wnieśli na ręce jeneralnego komisarza wyborczego następujące listy państwowe:

Nr 4. Ogólno-żydowski Związek robotniczy w Polsce.

Nr 5. Związek proletarjatu miast i wsi (komuniści).

Nr 6. Rady ludowe.

Nr 7. Narodowa Partja Robotnicza.

Na liście 4, złożonej przez „Bund", na pierwszem miejscu figuruje radny Ehrlich. Poza tem na liście figurują pp.: Major, Wasser, Portnoj, Josyf Iżbicki, Alter, dr Papler i Estera Iwińska.

Na liście 5 figurują pp.: Łańcucki, poseł. 2) Warszawski Adolf Jerzy, literat. 3) Rybacki Szczepan, murarz. 4) Dąbal Tomasz, poseł. 5) Królikowski Stefan. 6) Dutlinger Jakób, handlowiec. 7) Danieluk Aleksander, kierownik kooperatywy i inni. — Lista zawiera 32 nazwiska. W rubryce zamieszkanie, figurują takie adresy: Dąbal, więzienie śledcze w Warszawie, Krolikowski, więzienie śledcze we Lwowie, Danieluk, więzienie w Będzinie.

Na liście 6 figurują na czele pp.: Małowicki, Jasikowski.

Na liście 7 N. P. R. figurują pp.: Chądzyński, Fichna, Waszkiewicz i inni.

PAŃSTWOWA LISTA P. S. L.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Na liście państwowej P. S. L. Piast do Senatu znajdują się między innemi posłowie: Bojko, Buzek, Osiecki, Kędzior, Średniawski, red. Wysłouch, adwokat dr Grek, b. minister Wojciechowski oraz prof. Lutomski.

KANDYDATURY LUDOWCÓW.

P. S. L. (Piast) ustaliło na zachodnią Małopolskę następujące kandydatury: Wieliczka: Zastawniak, Ciastoń; Dobromil: Pawłowski, Smulikowski; Przeworsk: J. Pieniążek, Słomiany; Strzyżów: Śmigiel, Lipski; Przemyśl: prof. Ćwikowski, Głowacz; Brzozów: Toczek, dr Biały; Olkusz: Ostachowski, Plesiński; Limanowa: Łaskuda; Ropczyce: Jedynak, Lubczyński; Rzeszów: A. Pluta, dr Kuś; Jasło: dr Madejczyk, Bosak; Dąbrowa: Gabrjel Dubiel; Biała: Raszka i Świrganek.

LISTA STAPIŃCZYKÓW I ZJEDNOCZENIA MIESZCZAŃSKIEGO.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) W dniu dzisiejszym zgłoszona została 18 lista »Stapińczyków«, którzy przy wyborach idą **zupełnie oddzielnie od Piastowców,** gdyż rokowania, prowadzone między temi dwoma grupami, w ostatniej chwili **uległy rozbiciu.**

KANDYDATURY P. P. S.

Polska Partja Socjalistyczna ustaliła już niemal we wszystkich okręgach wyborczych swoje kandydatury do Sejmu. W Warszawie z ramienia jej kandydują: poseł Barlicki, oraz p. Jaworowski i pani Prausowa, w powiecie warszawskim: poseł Dobrowolski i dr Prager, w Łodzi poseł Ziemięcki i p. Rapalski, w Radomiu Arciszewski, w Płocku Niedziałkowski i robotnik Kępiński, we Włocławku Piotrowski, b. sekretarz Związku soc. w Ameryce, w Białymstoku poseł Pudłarz, w Lublinie poseł Malinowski i p. Dymowski, w Zamościu p. Całuń, burmistrz m. Radomia, w Częstochowie poseł Pużak, w Piotrkowie poseł Zaremba.

Na Śląsku Cieszyńskim kandyduje poseł Reger, na Górnym Śląsku p. Biniszkiewicz, wydawca „Gazety Robotniczej", i robotnik Adamek.

W Małopolsce kandydują z ramienia P. P. S.: w Krakowie poseł Bobrowski, w powiecie krakowskim posłowie: Daszyński, Żuławski, oraz p. Kwapiński i górnik Nosal, w okręgu 43 (Biała, Żywiec, Wadowice, Myślenice, Nowy Targ, Spisz i Orawa) poseł Czapiński, oraz Dureczak i Pająk, w Nowosądeckiem dr Marek, w Tarnowskiem inżynier Nowicki i profesor Ciołkosz, we Lwowie poseł Hausner i p. Kuryłowicz, w powiecie poseł Smulikowski, w Stryju posłowie Moraczewski i Diamand.

BLOK WYBORCZY NA KRESACH.

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Wczoraj odbył się w Baranowiczach zjazd działaczy kresowych, na którm zawiązano blok wyborczy: »Państwowe zjednoczenie na kresach«. Do bloku tego wejdą następujące ugrupowania: Polski Związek Kresowy, P. S. L. Piast, Unja narodowo-państwowa oraz Białorusini i Ukraińcy, stojący na gruncie państwowości polskiej.

W zjeździe wzięli udział biskup ks. Łoziński i arcybiskup prawosławny Djonizy. Blok występuje również ze wspólną listą państwową.

BLOK MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Warszawski „Kurjer Polski" donosi:

Komitet wyborczy bloku mniejszości narodowych ustalił już zasadniczo kolejność kandydatur zarówno na liście państwowej, jak i na okręgowych, jednak tylko w obrębie **b. zaboru rosyjskiego.** Małopolska, Wielkopolska, Pomorze i Śląsk nie są objęte umową i wogóle tam do porozumienia prawdopodobnie nie dojdzie. Listy okręgowe niemieckie w b. zaborze pruskim, i żydowskie w Małopolsce, zgłoszą jednak akces do ogólno-państwowej listy mniejszości.

O ile w ostatniej chwili nie zajdą jeszcze zmiany, porządek kandydatów na liście państwowej do Sejmu będzie następujący: 1) Żyd, 2) Niemiec, 3) 4) Słowianie (zaznaczyć należy, że Białorusini, Ukraińcy i Rosjanie stanowią w bloku wspólną, ściślejszą grupę, objętą mianem „Słowianie"), 5) Żyd, 6) Niemiec, 7) Żyd, 8) 9) Słowianie, 10) Żyd, 11) Niemiec, 12) Słowianin, 13) Żyd, 14 Słowianin i t. d. Wyliczone miejsca na liście państwowej uchodzą za realne.

W okręgach Łódź-miasto (Nr 13), Piotrków (18), Kalisz (16), Płock (9), Konin (15), na pierwszych miejscach kandyduje Żyd, na drugich Niemiec; natomiast w okręgach Łódź-powiat (Nr 14) i Włocławek (10) na pierwszem miejscu jest Niemiec, na drugiem Żyd. W Białymstoku (Nr 5) i Wilnie (63) — pierwszy Żyd, drugi Białorusin; w Pińsku (60), Lidzie (62) i Grodnie (6) — pierwsze Białorusin, drugie Żyd; w Brześciu (59) — pierwsze i drugie Białorusin, trzecie Żyd, w Nowogródku — trzy pierwsze Białorusin, czwarte Żyd; w Lublinie (26) i Łucku (57) — pierwsze Ukrainiec, drugie Żyd. Wogóle na Wołyniu zapewniono Żydom i Niemcom po jednym mandacie. Żydowskie kandydatury do Senatu postawione będą w Białymstoku, Lublinie i Warszawie na pierwszem miejscu, w Wilnie, Łucku i Łodzi na drugiem miejscu, a w Brześciu na trzeciem miejscu. Niemcy mają pierwsze miejsce w Łodzi i na liście państwowej (poseł Hasbach), Białorusini w Wilnie, Nowogródku i Brześciu, Ukraińcy w Łucku; drugie miejsce mają Ukraińcy w Lublinie, Brześciu i Łucku, oraz na liście państwowej.

KANDYDATURY NA OBWÓD GNIEŹNIEŃSKI.

Jak donosi „Kurjer Gnieźnieński", Zjednoczenie mieszczańskie ustaliło na obwód gnieźnieński następujące kandydatury: a) do Sejmu: 1) jenerał Dowbor-Muśnicki, 2) dyrektor poczty w Gnieźnie Frankowski. 3) dyrektor gimnazjum Krotoski z Poznania, 4) W. Lenartowski z Wągrowca, 5) p. Bawarski z Nakła.

Na kandydatów do Senatu wysunięto: 1) Aleksandra Thomasa. 2) dyr. Ziembińskiego z Poznania, 3) dyr. Śmieleckiego z Gniezna.

Eksplozje we Lwowie

Zgłoszoną została również dzisiaj lista »Zjednoczenia mieszczańskiego«. Na pierwszem miejscu listy sejmowej znajduje się pos. Buzek, na liście do Senatu były prezydent Warszawy Drzewiecki.

W uzupełnieniu podanych przez nas informacyj o eksplozjach we Lwowie, donoszą stamtąd następujące szczegóły:

W sobotę około godz. wpół do 8 wieczorem nastąpił w klatce schodowej domu przy ul. Czarneckiego 24, w którym mieści się muzeum im. Szewczenki, wybuch jakiegoś eksplodującego materjału. Skutkiem eksplozji wyleciały wszystkie szyby w sieni i paki tam poskładane uległy częściowemu rozrzuceniu. Na miejscu wypadku zjawiły się natychmiast organa policyjne, oraz straż pożarna. Jako podejrzanych aresztowano stróża tego domu, oraz pewnego elektromechanika.

W kilka chwil później nastąpił o godz. 9.5 drugi wybuch w rozmiarach znacznie groźniejszy, — w 3-piętrowym domu ruskiej młodzieży akademickiej przy ul. Supińskiego l. 25. Eksplozja nastąpiła w suterenach, gdzie znajduje się urządzenie centralnego ogrzewania, które uległo zupełnemu zniszczeniu. W następstwie eksplozji okna i drzwi wyleciały z ramami w powietrze, a w całym olbrzymim gmachu wyleciały prawie wszystkie szyby.

Stwierdzono tu, że bezpośrednio po eksplozji z pokoju ruskich zakonnic, tam mieszkających, jakiś mężczyzna uciekł przez okno do ogrodu.

Na miejscu wypadku zjawiła się straż pożarna i policja, która rozpoczęła śledztwo. Przy obu wybuchach nie było ofiar w życiu.

Już z wczorajszych wstępnych dochodzeń wynika, że oba nowe wybuchy były prowokacją ukraińską, aby osłabić wybuch ekrazytu w kamienicy »Proświty« w Rynku l. 10. W ciągu soboty i niedzieli policja prowadziła dalej rewizję w kamienicy w Rynku. W kanale, do którego dostać się można było tylko z podwórza, znaleziono **cały arsenał: karabiny, bagnety, stosy patronów i wiele palnego materjału.** Fakt ten świadczy, że tu było centrum ukraińskiej konspiracji przeciw Polakom.

W związku z tą sprawą przeprowadzono rewizję w mieszkaniu gr. kat. księdza Wasilowa, wikarego cerkwi Wołoskiej przy ul. Ruskiej. W mieszkaniu jego znaleziono cały plik niewypełnionych »świadectw identyczności«, zaopatrzonych w pieczątkę dyrekcji policji we Lwowie! Wynika z tego, że ksiądz ten wystawiał ukraińskim »herojom« polskie dokumenta urzędowe, aby tem łatwiej mogli oni grasować po kraju.

Z osób aresztowanych wypuszczono już wszystkie po spisaniu protokółu, z wyjątkiem trzech, mianowicie dyrektora »Sojuza kredytowego« Omelana Sajewicza, oraz woźnego »Sojuzu« Antoniego Kuźmy i jego córki. Będą oni odstawieni do sądu. Jak wiadomo w »Sojuzie« i w mieszkaniu Kuźmy znaleziono starannie ukryte materjały, dotyczące tajnych organizacyj i antipaństwowej działalności. Stosy tych dokumentów będą obecnie szczegółowo badane.

Ze Lwowa telefonują nam:

Ukraińcy rozpuszczają pogłoski, że sprawcami wybuchów **są studenci Polacy,** zorganizowani w bojówki antyukraińskie. Jest to naturalnie **bezpodstawny frazes.** Natomiast śledztwo policyjne i rewizje, przeprowadzone w domach, gdzie nastąpiły eksplozje, wykazały niezbicie, że Ukraińcy urządzili sobie w wielu miejscach składy amunicji i broni, przygotowując ją na jakieś zamierzone wystąpienia antypolskie.

Na marginesie

UCIESZNE OPOWIADANIE O FIGLACH ŚW. BIUROKRACEGO.

Niewyczerpana i nieprzebrana jest zaiste pomysłowość św. Biurokracego. Z jego mózgu sypią się pomysły z szybkością, której zaledwie może dorównać szybkość prasy drukarskiej, wyrabiającej kolorowe kartki, zwane pieniądzmi. Oto posłuchajcie. Właściciel majątku Olszanica w Małopolsce postanowił przed 2 laty uczynić pewną ofiarę na rzecz skarbu państwa polskiego. W tym celu wybudował piękny dom, otoczony dwumorgowym ogrodem, i oddał go na użytek miejscowego posterunku policji państwowej. Ażeby zaznaczyć swoje prawo własności, zażądał czynszu w kwocie jednej marki na rok.

Oczywiście władza państwowa jak najchętniej zgodziła się na to. Dla skarbu był to złoty interes. W ukryciu jednak czuwał św. Biurokracy, zacierając ręce. Właścicielowi wypłacono czynsz roczny w kwocie 1 marki, ale za kwitem, ostemplowanym na 10 marek. Władza skarbowa mogła uwolnić właściciela od tego urzędowego dreptania choćby z tego powodu, że szkoda papieru, pióra i atramentu na pisanie kwitu na jedną markę, ale wtedy św. Biurokracy straciłby wielką chwilę radości. Albowiem wielkość jego radości znajduje się w prostym stosunku do nicości bzdurstwa, o które chodzi. Więc tedy pisz kwit na 1 markę i zapłać za stempel na 10 marek.

Ale św. Biurokracy nie poprzestał na tem. Oto niefortunny ofiarodawca otrzymał w bardzo długiej „drodze urzędowej", bo od głównej komendy policji państwowej przez okręgową komendę tejże policji w Krakowie zawiadomienie, że w myśl zarządzenia komendy głównej kasa państwowa nie może mu odtąd wypłacać czynszu za cały rok z góry, gdyż może się zdarzyć, że posterunek używałby tylko, dajmy na to, przez pół roku lokalu, a zapłata była uiszczona za cały rok. Wobec tego czynsz będzie uiszczany półrocznie po 50 fenigów z góry. Oczywiście dwa kwity i dwa stemple. Św. Biurokracy śmiał się w kułak.

Ale nie koniec na tem. Z biegiem czasu stłukła się jakaś szyba w oknie, albo przepalił się ruszt w piecu. Komendant posterunku zwrócił się do komendy okręgowej z prośbą o udzielenie kredytu na te naprawy. Komenda okręgowa odpowiedziała, że to jest rzeczą właściciela. Z kolei odpowiedział właściciel, że nie poczuwa się do tego obowiązku. Na to właśnie czekał św. Biurokracy. Po długiej korespondencji komendant policji otrzymał następujące orzeczenie:

„Poleca się posterunkowi uskutecznić wszelkie naprawy na koszt właściciela, któremu z czynszu dzierżawnego ściągnie się wyłożoną kwotę, wypłacając mu resztę".

Przepyszna historja. Gdyby wspomniane naprawy kosztowały tylko 1.000 marek, to „ściąganie" trwałoby 1.000 lat, o wypłacie zaś reszty z jednej marki mógł pomyśleć tylko taki figlarz, jak św. Biurokracy. Pozostaje atoli pytanie, czy ofiarodawca ma jeszcze pisać kwity, czy nie? Zapewne św. Biurokracy znowu coś wymyśli.

Od Administracji

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze odnowienie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

DO DZISIEJSZEGO NUMERU »NOWEJ REFORMY« dołącza się czeki P. K. O. w Warszawie dla prenumeratorów zamiejscowych.

KRONIKA

Kraków, 26 września.

SPROWADZENIE ZWŁOK UŁANÓW Z POD ROKITNY. W niedzielę w sali posiedzeń Rady m. odbyło się wielkie zebranie obywatelstwa krakowskiego celem wybrania komitetu, mającego się zająć sprowadzeniem zwłok bohaterskich ułanów polskich, poległych w sławnym ataku na potrójne okopy rosyjskie pod Rokitną. Po dyskusji obecni wybrali komitet ogólny, składający się z około 100 osób, na którego czele stoją jen. Szeptycki, prez. m. Federowicz i b. delegat rządu Biesiadecki. Nadto ukonstytuowały się komitety: wykonawczy i skarbowy, które mają się zająć wykonaniem uchwał i zebraniem potrzebnych funduszów drogą składek. Zwłoki 15 bohaterów spoczywają w Rumunji i sprowadzenie ich nie natrafi na trudności. Zwłoki ułana Sierhicjewicza, Krakowianina, który po odniesionych ranach zmarł w szpitalu rosyjskim, będą sprowadzone z Czerkas w Rosji i w tym kierunku trzeba będzie przedsięwziąć odpowiednie kroki u rządu bolszewickiego. Komitet dołoży wszelkich starań, by pogrzeb sprowadzonych zwłok do Krakowa mógł się odbyć z końcem października br.

POŻEGNANIE JEN. OSIŃSKIEGO. Onegdaj żegnano uroczyście w salach Kasyna oficerskiego dotychczasowego dowódcę okręgu korpuśnego w Krakowie jen. Osińskiego, przeniesionego, jak wiadomo na stanowisko szefa administracji wojskowej w ministerstwie spraw wojskowych. W uroczystości pożegnalnej wzięli udział wojewoda dr Gałecki, wicewojewoda Kowalikowski, wicepr. m. dr Wielgus, jenerałowie Szeptycki, Truszkowski i Minkiewicz, prezes Izby skarbowej dr Gr[illegible]ger, dyrektor policji dr Rękiewicz, oraz grono wyższych oficerów załogi krakowskiej. W czasie przyjęcia wygłosili przemówienia jen. Szeptycki, wojewoda Gałecki, wicepr. m. Wielgus, jen. Minkiewicz i major dr Piotrowski. Dziękował gorąco jen. Osiński, podnosząc, że gorliwe spełnianie obowiązku żołnierskiego i utrzymywanie stałego kontaktu z miastem było jego myślą przewodnią na stanowisku dowódcy okręgu korpuśnego.

DZIEŃ SZKOŁY ŻOŁNIERZA POLSKIEGO. W niedzielę na placu Szczepańskim i przyległych plantach odbyła się zabawa na rzecz zebrania funduszów dla zwalczania analfabetyzmu w garnizonie krakowskim. Zabawa urozmaicona licznemi niespodziankami zgromadziła liczną publiczność, która przysłuchiwała się produkcjom orkiestr wojskowych i oglądała wieczorem teatr świetlny polowy. Późnym wieczorem tłumy rozpoczęły rozchodzić się do domów.

GODZINY ROZPOCZYNANIA PRACY. Jak się dowiadujemy, godziny urzędowe dla interesantów w większej części banków krakowskich, oddziale Pol. Krajowej Kasy Pożyczkowej i kilku biurach państwowych, rozpoczynać się będą z dniem 1 października br. od godz. 9 rano.

Co się tyczy godziny rozpoczynania nauki w szkołach powszechnych i średnich Kuratorjum krakowskie nie otrzymało dotąd w tym względzie żadnych dyrektyw z ministerstwa oświaty.

NOWE CENY CHLEBA, MIĘSA I WĘGLA. Wczoraj wieczorem w prezydjum magistratu odbyło się posiedzenie komisji cennikowej przy współudziale reprezentanta Izby handlowo-przemysłowej. Na posiedzeniu tem obniżono cenę chleba żytniego z przemiału 70% o 10 mk. na 1 kg., to jest z 300 mk. na 290 za 1 kg. Zniżkę spowodował między innymi fakt, że młyn ziemiański w Poznaniu oferował mąkę po cenach loco Poznań poniżej 300 mk. za kilo. Ceny chleba razowego i bułek utrzymano na tej samej wysokości.

Ceny mięsa wołowego podwyższono, a mianowicie 1 kg. mięsa wołowego z dokładką 20% ma kosztować 740 mk. (dawna cena 720 mk.), bez dokładki 880 mk. (dawniej 860 mk.), cielęciny 960 mk. (dawniej 840), baraniny 900 mk. (dawniej 800 mk.) Na placach targowych za 1 kg. wołowiny z dokładką 670 mk., bez dokładki 800 mk., cielęciny 920 mk., baraniny 860 mk. Ceny mięsa koszernego o 20 mk. wyższe na 1 kg. Ceny wędlin i tłuszczów niezmienione.

Komisja ustanowiła z powodu zwyżki taryfy kolejowej następujące ceny węgla: Za 1 ctm. loco składy przy ul. Pawiej 2622 mk. (dawniej 2565), dla składów hurtownych 2850 mk. (dawniej 2785), wreszcie dla detajlistów 2900 mk. (dawniej 2840). Ceny powyższe odnoszą się do węgla jaworznickiego.

Wszystkie wymienione ceny wejdą w życie po zatwierdzeniu przez województwo. Komisja zajmowała się także kwestją zaopatrzenia mieszkańców w tani cukier i drzewo.

PODATEK OD PRZYROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI. Ze względu na mylne pogłoski co do mocy obowiązującej podatku od przyrostu wartości nieruchomości wyjaśnia magistrat, że w dn. 21 bm. uchwalił Sejm ustawę, uchylającą ten podatek odnośnie do przeniesień, dokonanych od dnia ogłoszenia powyższej ustawy w Dzienniku ustaw Rzeczp. polskiej. Po dzień ten wszystkie transakcje podlegają podatkowi i dlatego magistrat przestrzega interesowanych przed ujemnemi następstwami, wynikającemi z niezgłoszenia przeniesień. Natomiast od umów o przejście własności nieruchomości dokonanych od dnia wejścia w życie wymienionej ustawy pobierać będzie magistrat opłaty w wysokości 4% ceny względnie wartości.

LIKWIDACJA OKRĘGOWEGO URZĘDU WALKI Z LICHWĄ W KRAKOWIE została ukończoną. Wszystkie sprawy związane z likwidacją tegoż urzędu skierować należy w przyszłości do likwidatora urzędów walki z lichwą w Warszawie, ulica Marszałkowska 97b.

ODZNACZENIE PROF. WŁADYSŁ. EKIELSKIEGO. Wojewoda krakowski dr Gałecki wręczył onegdaj w sposób uroczysty architektowi Władysławowi Ekielskiemu, profesorowi państw. Szkoły przemysłowej w Krakowie dyplom, stwierdzający nadanie mu odznak krzyża oficerskiego orderu Odrodzenia Polski.

LOSOWANIE SĘDZIÓW PRZYSIĘGŁYCH. W prezydjum sądu okręgowego karnego w Krakowie odbyło się losowanie sędziów przysięgłych na listopadową kadencję. Losowanie przeprowadzono w obecności prezesa sądu okręgowego Pelca, sędziów Klimeckiego i dr Hubaczka, oraz prokuratora Brassena, delegata izby adw., adwokata dr Lachsa.

Jako sędziowie główni wylosowani zostali: L. Aksman, kupiec; Wacław Anczyc, właść. drukarni; Józef Bielecki, kupiec; Stefan Bieniarzewski, właść. dóbr; Leopold Czapnicki, właść. real.; Piotr Czubryt, właść. real.; Witold Epstein, dyr. fabryki; Józef Feyrich, kupiec; Władysław Gawlik, urz.; Naftal Goldgart, właść. real.; Hugo dr Greyecki, dyr. banku; Wład. Gryglewski, właść real.; Wład. Gutowski, urz.; Jan Grzymek, wł. dóbr; Kazimierz Jędrzejewski, właść. droguerji; Józef Kempf, wł. real.; Leon Kopystyński, prof. muzyki; Jakób Kwaśniewski, kupiec; Ludwik Munk, inż.; Józef Molenda, wł. real.; Samuel Perlberger, kupiec; Antoni Piwarski, księgarz; Stanisław Poleński, dyrektor teatru; Antoni Procner, fabrykant; M. Przychodzki, urz.; Antoni Przyjemski, przemysłowiec; Henryk Recht, kupiec; Bazyli Rychwicki, urz.; Bolesław Skąpski, geometra; dr Władysław Steczkowski, urz.; Włodzimierz Tarnawiecki, właść. real.; Bronisław Tkacz, urz.; Jan Truskolarski, urz.; Zygmunt Weiner, urz.; Antoni Wójcik, przemysłowiec; Stanisław Zaleski, urz.

Sędziowie przysięgli zastępcy: Abraham Braciejowski, krawiec; Józef Grzegorczyk, krawiec; Ludwik Jasiński, wł. real.; Wład. Mrozowski, restaurator; Antoni Pogorzelski, właść. real.; Leon Sykutowski, kupiec; Adam Targalski, właść. real.; Walery Urbański, kupiec i Antoni Walczak, rzeźnik.

Nowa kadencja sądów przysięgłych rozpocznie się dnia 6 listopada br.

Z DWORCA KOLEJOWEGO W KRAKOWIE. Anegdota opowiada, że w Holandji zakochani w czystości i porządku mieszkańcy myją nawet dachy swoich domów. Och — gdyby o nas krążyła taka anegdota. Niestety sprawa ma się odwrotnie, zwłaszcza na dworcu kolei w Krakowie. Panuje w nim i na nim brud nieopisany. Na przykład posadzki i podłogi nawet na peronie są zmywane i zamiatane, ale w taki sposób, że stare napół zeschłe błoto po zwilżeniu rozmazuje się i pozostawia do następnego zamiatania. Podeszwy przylepiają się do podłogi i świadczą dowodnie o skuteczności zamiatania.

A teraz druga dla podróżującej publiczności ważna sprawa. Dlaczego na dworcu zachodnim nie ma księgarni? Na dworcu głównym istnieje księgarnia i sprzedaż dzienników firmy „Ruch" — więc firma ta powinna urządzić swój kiosk równie na dworcu zachodnim. Jeżeli można tam dostać bułek, kiełbasy itp., to podróżni, chcący nabyć gazetę lub książkę, mają prawo żądać, ażeby im to ułatwiła księgarnia. Sądzimy, że na apel ten firma „Ruch" nie będzie głucha i urządzi księgarnię i sprzedaż dzienników na dworcu zachodnim. Miejsca jest tam dosyć.

WOJSKOWA KOLEJKA. Kierownictwo 1 pułku wojsk kolejowych w Krakowie przystępuje do budowy kolejki od toru stacyjnego w Grzegórzkach do bastjonu 5 za ulicą Lubicz. Zamierzona bocznica ma służyć tylko do użytku wojskowości.

POŻAR. W niedzielę wieczorem nad Krakowem zajaśniała wielka łuna. Okazało się, że łuna pochodzi od pożaru w zabudowaniach dworskich w Witkowicach pod Krakowem. Na miejsce pożaru wyjechała krakowska straż pożarna, która przystąpiła do ratunku ogarniętej płomieniami wielkiej stodoły. Ponieważ wicher udaremniał wysiłki straży, ratunek poszedł w kierunku niedopuszczenia ognia do dalszych budynków. Po dłuższej akcji pożar zlokalizowano. Pastwą płomieni padła stodoła z plonami i maszynami rolniczemi, należąca do p. Buszczyńskiego. Szkoda bardzo znaczna. Ogień został podłożony przez nieujętych zbrodniarzy.

NAPADY RABUNKOWE. W dniu 23 bm. koło godziny 10 wieczór napadło na osiedle Franciszka Ciurowskiego młynarza w Lipowej koło Zatora 4 zamaskowanych i w rewolwery uzbrojonych bandytów. Dwaj z nich stanęli przed oknami domu, dwaj zaś pozostali, wtargnęli do wnętrza, a sterroryzowawszy domowników zrabowali 30.000 mk. w gotówce, złoty zegarek, korale, materję na ubranie itd. Za sprawcami zarządziła policja pościg.

Napadu rabunkowego dokonali niewyśledzeni dotąd bandyci na dom Franciszka Adamasika, gospodarza w Kaniowie pow. Biała. Kilku opryszków z karabinami w rękach zagroziwszy mieszkańcom domu śmiercią, gdyby chcieli wołać o ratunek, skradli monety srebrne, garderobę, prowianty i gotówkę. Bandyci z łupem zbiegli.

ZAMACH SAMOBÓJCZY. W zamiarze samobójczym rzucił się do Wisły z III-go mostu 60-letni Jan Morawski, robotnik. Desperata wyratował rybak Jan Wawrzykowski i odprowadził do domu przy ul. Zygmunta Augusta 3.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Wczoraj na ulicy Starowiślnej samochód powiatowej Kasy chorych z Sosnowca najechał na 10-letnią Szajdlę Fruechtrauerówną. Dziewczynkę, która doznała poważnych obrażeń na całem ciele odwieziono do domu, szofera zaś doprowadzono do biur 1-go komisarjatu celem spisania protokołu.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA.

TOW. LEKARSKIE KRAK. Posiedzenie naukowe w środę dnia 27 bm. o godz. 8 w. 1) Doc dr Zubrzycki „Leczenie eklampsji podczas ciąży i porodu". 2) Dr Beczar: Demonstracja.

Z INSTYTUTU MUZYCZNEGO. P. Karolina Kliszowska, rozpoczyna lekcje na „Kursie operowym" z dniem 1 października br. Wpisy codziennie w kancelarji Instytutu (ul. św. Anny 2, II p.).

Z kraju i ze świata

DOBROWOLNA DYMISJA Dra MIKLASZEWSKIEGO. „Kurjer Warszawski" donosi: Jak się dowiadujemy, dnia 22 bm. złożył dr Bolesław Miklaszewski, dyrektor departamentu szkolnictwa zawodowego w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego, na ręce ministra prośbę o dymisję. Sprawa ta pozostaje, jak się zdaje, w związku z wiadomością, jakoby rady opiekuńcze szkół handlowych postanowiły powołać p. Miklaszewskiego na dyrektora naczelnego tych szkół. Postanowienie to zapadło 15 głosami kupców wbrew głosom przedstawicieli nauczycielstwa wszystkich szkół handlowych w ogólnej liczbie siedmiu.

FUNDUSZ KOLEJOWY DLA JEN. IWASZKIEWICZA. Ze Lwowa donoszą: Jenerał I[illegible]kiewicz, który niejednokrotnie wyrażał się o [illegible]ności kolejarzy, nazywając ich „swoją drugą armją", stał się ulubieńcem tej rzeszy pracowników. Na pierwszą wieść o chorobie jenerała ruszyli znowu kolejarze zwartą falangą i utworzyli fundusz pod hasłem ulżenia cierpień człowieka, którego wysoko cenią. Fundusz wynosi przeszło miljon marek. Czyn kolejarzy lwowskich zasługuje naprawdę na najwyższe uznanie.

POBYT DEPUTOWANEGO FRANCUSKIEGO W WARSZAWIE. Od kilku dni bawi w Warszawie deputowany francuski de Varenne, Lotaryńczyk, członek Koła polskiego „Les amis de Pologne".

WRZENIE NA POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ. „Kurjer Polski" donosi: Jak się dowiadujemy, od kilku dni panuje silne wrzenie wśród studentów na politechnice warszawskiej, a to z powodu nowych przepisów, wydanych przez senat politechniki w sprawie egzaminów. Przepisy te pozostające w sprzeczności z ustawą sejmową z roku 1921 krzywdzą w wysokim stopniu tych studentów, którzy po dwa lata i więcej przebyli na froncie. W sprawie tej odbył się wiec w politechnice; uchwalono szereg rezolucyj. — Spodziewać się należy, że senat dążyć będzie do załagodzenia konfliktu przez zniesienie rozporządzenia, które wzburzyło ogół studentów.

URZĘDNICY NA ĆWICZENIACH WOJSKOWYCH. W myśl ustawy, funkcjonarjuszom państwowym w czasie odbywania ćwiczeń wojskowych przysługuje, oprócz uposażenia z urzędu państwowego, wypłaconego przez odnośną władzę państwową, również uposażenie wojskowe, obliczone w myśl rozporządzenia z dnia 19 lipca b. r. — Przez powyższy czas należy im również do uposażenia wojskowego doliczać procentowe dodatki miesięczne, tak, jak wszystkim oficerom w służbie czynnej.

STUDJA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO. Na podstawie reskryptu ministerstwa oświecenia, w roku akademickim 1922—1923 mogą być przyjęte na trzyletnie studja wychowania fizycznego w uniwersytecie poznańskim dwie kategorje studentów: 1) słuchacze wydziału filozoficznego, mający zamiar składać egzamin nauczycielski z wychowania fizycznego, jako przedmiotu dodatkowego; 2) słuchacze, którzy przygotowują się do takiegoż egzaminu z wychowania fizycznego, jako przedmiotu głównego (ewentualnie do stopnia magistra, o ile ten będzie ustanowiony dla uniwersytetów polskich). Ci winni się imatrykulować na wydziale lekarskim.

Wobec „numerus clausus", obowiązującego tak na wydziale lekarskim, jak w studjum wychowania fizycznego, kandydaci zechcą udokumentowane podania wnieść na ręce dyrekcji studjum (ogród Botaniczny).

KURATOR SZKOLNY NA WOŁYNIU. W najbliższym czasie ma nastąpić obsadzenie kuratorjum szkolnego w Łucku. Jak słychać, na to stanowisko upatrzony jest p. dr Antoni Ryniewicz, wizytator szkół na Pomorzu.

WYSTAWA PŁYWAJĄCA W TORUNIU. — W piątek, dnia 22 bm., odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pływającej na Wiśle. Na pokładzie jednego ze statków zebrali się przedstawiciele władz z p. wojewodą Brejskim na czele, dowódca D. O. K. jenerał Zieliński, dowódca obozu warownego jenerał Zemanek, oraz liczni przedstawiciele zrzeszeń społecznych i obywatelskich. Przybyłych powitał w imieniu zarządu redaktor Geyszter, odpowiadał mu imieniem władz wojewoda Brejski i inni. Po przecięciu wstęgi przez wojewodę Brejskiego, nastąpiło zwiedzanie wystawy, obejmującej liczne eksponaty naszego przemysłu rodzimego. Wystawa zabawi w Toruniu trzy dni.

ROZPRAWA PRZECIW FEDAKOWI — jak donoszą ze Lwowa — będzie zmieniona o tyle, że rozprawa 12 towarzyszy, skazanych o współudział w usiłowanem skrytobójstwie i zd[illegible]u na skutek amnestji nie odbędzie się. N[illegible] odbędzie się proces przeciw Fedakowi, os[illegible]mu o zbrodnię morderstwa. W tym celu przygotowany będzie nowy akt oskarżenia. Termin rozpisania nowej rozprawy nie wiadomy.

ZAMKNIĘCIE KAWIARŃ W WIEDNIU. Z powodu strajku kelnerów, którzy wystąpili z nowemi żądaniami podwyższenia płac, wszystkie kawiarnie w Wiedniu od dwóch dni są zamknięte.

Jostto wypadek przykry dla życia towarzyskiego w Wiedniu.

Kelnerzy w restauracjach nie przyłączyli się jednak do strajku kawiarnianego. Restauratorzy podają gościom na żądanie kawę, herbatę i mleko.

ZAMYKANIE KIN. W Berlinie zamknięto wszystkie kinematografy z powodu zbytniego obciążenia ich podatkami miejskiemi.

W Wiedniu zamknięte być mają wszystkie kina z powodu sporu ich właścicieli z personalem (kinooperatorami) i muzykantami o wysokość płac.

ZATONIĘCIE KONTRTORPEDOWCA ANGIELSKIEGO. Angielski kontrtorpedowiec Speedyng zatonął w morzu Marmara. 10 osób z załogi utonęło, 87 uratowano.

ZMARLI.

— Marja z Niceiów Wiejowska w wieku lat 54 zmarła w Krakowie 24 września 1922.

PROGNOZA NA WTOREK. Chmurno i chłodno, miejscami mgła, słabe wiatry z kierunków wschodnich, w Polsce południowej i południowowschodniej jeszcze opady.

PRZYJĘCIA W PREZYDJUM MINISTRÓW. Prezydent ministrów przyjmuje wyłącznie we wtorki i w piątki od godziny 11—13, po zgłoszeniu się dnia poprzedniego w sekretarjacie. Podsekretarz stanu, Studziński, przyjmuje codziennie od godziny 12 do 13. Poszczególne wydziały P. R. M. przyjmują interesantów codziennie od godziny 12 do 13.

ASNYK JAKO POLITYK I REDAKTOR. Świeżo wydana broszura Michała Konopińskiego p. t. „Asnyk jako polityk i redaktor" jest do nabycia w Administracji „Nowej Reformy" w cenie 400'— mk. za egzemplarz. Wysyłkę na prowincję uskutecznia się pocztą po nadesłaniu 500'— mk. (400 mk. za broszurę i 100 mk. na koszta przesyłki).

O POMOC DLA NIESZCZĘŚLIWEJ. Uboga 70-letnia staruszka, nauczycielka prywatna, padła w dniu 22 bm. ofiarą katastrofy pożaru, który zniszczył jej kompletnie ubożuchne szczątki bielizny i odzieży tak, że nieszczęśliwa została zupełnie ogołocona z najniezbędniejszego okrycia.

Osoby współczujące skrajnej niedoli nieszczęśliwej staruszki, która nie jest w stanie zapracować na odkupienie sobie tych przedmiotów, zechcą datki swe składać w administracji „N. Reformy" dla Izabelli Kubalikówny.

TEATRY KRAKOWSKIE.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj po raz trzeci świetna komedja Stefana Krzywoszewskiego „Edukacja Bronki". Jutro po poł. z. 4 „Bracia Lerche" Asnyka dla młodzieży szkolnej, wieczorem amerykańska komedja „Jutro pogoda", która powtórzoną będzie we czwartek 28 bm.

OPERA I OPERETKA. Wczorajsza premjera operetki Gilberta „Księżniczka Olala", przyjęta została niezwykle gorąco. Wytworny charakter dzieła, prześliczna muzyka, bogactwo humoru, barwność kostjumów i pięknych dekoracyj uczyniło widowisko operetkowe niezwykle wartościowem, zapewniające mu trwałe powodzenie. Dziś we wtorek 26 bm. jutro we środę 27 bm. i we czwartek 28 bm. „Księżniczka Olala" w obsadzie premjerowej. W przygotowaniu najnowsza opera Masseneta „Werther" podług słynnego arcydzieła Goethego, która ukaże się w najbliższych dniach.

Z TEATRU „BAGATELA". Dziś i codziennie „Sublokatorka".

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Wtorek, 26 bm.: »Edukacja Bronki«.
Środa, 27 bm. po poł.: »Bracia Lerche«; wieczorem »Jutro pogoda«.
Czwartek, 28 bm.: »Jutro pogoda«.
Piątek, 29 bm.: »Edukacja Bronki«.
Sobota, 30 bm.: »Marja Stuart«.
Niedziela, 1 października po poł.: »Bracia Lerche«, wieczorem »Marja Stuart«.

TEATR »OPERA I OPERETKA«:

Wtorek, 26 bm.: »Księżniczka Olala«.
Środa, 27 bm.: »Księżniczka Olala«.
Czwartek, 28 bm.: »Księżniczka Olala«.

TEATR »BAGATELA«.

Wtorek, 26 bm.: »Sublokatorka«.
Środa, 27 bm.: »Sublokatorka«.
Czwartek, 28 bm.: »Sublokatorka«.
Piątek, 29 bm.: »Sublokatorka«.
Sobota, 30 bm. po poł.: »Świt, dzień i noc«; wieczorem »Sublokatorka«.

HARRY PEEL W KRAKOWIE wystąpi w najnowszym filmie sensacyjno-awanturniczym p. t. „Unus" od 26 bm. w kinoteatrze „Sztuka", Jana 6. Niewidziane dotychczas sceny siły, zręczności, gimnastyki i odwagi. Rzecz dzieje się w Marokko, w Rotterdamie, w Amsterdamie, w Ameryce, w Europie na morzu i lądzie.

Z sali sądowej

O SPRZENIEWIERZENIE.

Wczoraj w sądzie okręgowym karnym w Krakowie przed zwykłym trybunałem pod przew. sędziego Hubackiego odbyła się rozprawa przeciw 42-letniej Klementynie Schaefferowej, właścicielce sklepu komisowego i 41-letniemu Władysławowi Szymańskiemu, urzędnikowi, oskarżonym o zbrodnię sprzeniewierzenia.

Według zeznań Modesty Jaroszowej, wdowy po staroście, dała ona w ciągu roku 1919 w komisową sprzedaż obwinionej Schaefferowej rozmaite przedmioty jak kilim, serwety, ubranie dla lokaja, muszle morskie, lustra itd., przyczem w sprawie dotyczących przedmiotów oznaczyła najniższą cenę ich sprzedaży i zastrzegła, że z uwagi na ówczesną zmienną wartość pieniądza, Schaefferowa ma sprzedawać te rzeczy po bieżącej cenie targowej, po poprzedniem porozumieniu się z Jaroszową. Tymczasem Schaefferowa sprzedawała te rzeczy po cenach niższych, bez porozumienia, a nadto nie wypłacała jej pieniędzy, uzyskanych ze sprzedaży. W sprawę tę wmieszany jest również Szymański, który wraz z Schaefferową zajmował się prowadzeniem sklepu komisowego. Obwinieni nie poczuwają się do winy.

Na wniosek zastępcy poszkodowanej trybunał przychylił się do wniosku o wezwanie dalszych świadków i rozprawę odroczył.

WYROK W SPRAWIE RESTAURATORÓW KRAKOWSKICH.

Prócz zasądzonych w sobotę restauratorów skazany został Leon Wotstein na 10 dni aresztu i 100 tysięcy marek grzywny, ewentualnie dalszych 10 dni aresztu. Ponieważ Wetstein nie zjawił się na rozprawie z powodu choroby, sędzia wydał wyrok zaoczny. Jak się dowiadujemy, cały wyrok w sprawie restauratorów krakowskich będzie ogłoszony na koszt skazanych w dziale inseratów w kilku pismach codziennych w Krakowie.

O OBRAZĘ PROKURATORA PODCZAS PROCESU.

Rozprawa przeciw obrońcom Droehlicha, adwokatom drowi Goldblattowi i prof. drowi Reinholdowi, oskarżonym o obrazę prokuratora Sozańskiego w procesie Droehlicha, odbędzie się we czwartek, dnia 28 bm. przed naczelnikiem sądu powiatowego Murdzeńskim. Jak wiadomo, wniesione przez obronę prof. Reinholda żądania o delegację sądu, względnie wyłączenie sędziego Murdzeńskiego, zostały przez sąd najwyższy w Warszawie odrzucone.

HR. E. DĘBICKI NA ŁAWIE OSKARŻONYCH. Ze Lwowa donoszą 23 bm.: Wczoraj rozpoczęła się przed trybunałem orzekającym rozprawa przeciw Eustachemu hr. Dębickiemu, oskarżonemu o zbrodnię oszustwa i szulerkę. Przed wojną miał hr. Dębicki wielki majątek ziemski, który zadłużył do tego stopnia, że tuż przed wybuchem wojny cały majątek zlicytowano. Przyczyną tej ruiny była szulerka i kobiety. Po wojnie sfałszował hr. Dębicki pełnomocnictwo inżyniera Muellera i sprzedał jego tartak za dwa i pół miljona inżynierowi Sejowi. I znowu przegrał w karty pieniądze, pochodzące z oszustwa. Wczorajszą rozprawę musiano odroczyć, ponieważ nie jawił się główny poszkodowany. Dębicki pozostaje w więzieniu śledczem.

Nowy projekt uposażenia urzędników

Rządowy projekt uposażenia urzędników państwowych przed wniesieniem go do Sejmu roztrząsany był szczegółowo przez poszczególne związki pracowników państwowych. Podstawową zasadą, na której osnute zostanie nowe uposażenie, stał się projekt poprzedni, podany już w prasie, a normujący pobory w mnożnikach, grupach i szczeblach, dzielący urzędników na 18 grup uposażenia. Urzędnicy obecnych stopni płac (kategorje) będą zaliczeni do takichże liczbowych grup, to jest, jeśli obecnie urzędnik posiada IX. kategorję, to zostanie zaliczony do grupy IX.

Według opinji sfer urzędniczych, nowy projekt daje widoczne korzyści wyższym grupom urzędników, uposażenie urzędników średnich i niższych podnosi się nieznacznie. W zgłoszonych poprawkach urzędnicy domagają się ustanowienia dodatków za lata służby u rządów zaborczych, ponieważ projekt likwiduje te lata w ten sposób, że za rok służby w rządach zaborczych daje tylko dwa miesiące w służbie polskiej. Nauczyciele, pocztowcy i kolejarze żądają opłat za świadczenia, wymagające natężenia sił i rujnujące zdrowie. Trzy rodzaje punktów, dodawanych dla rodzin i dzieci urzędników wyższych, średnich i niższych, organizacje urzędnicze skasowały, ustanawiając ogólną cyfrę 50 punktów.

Nowa ustawa uznaje za największą rodzinę, złożoną z 5 osób. Według uzgodnionego projektu, uposażenie w szczeblach i grupach przedstawia się w następującej tabeli.

Szczeble uposażenia:

Grupa								
1	1800							a
2	1300	1500						b c
3	1050	1175	1300					D
4	850	950	1050	1150				E
5	700	775	850	925	1000			F
6	550	600	650	700	750	800		
7	450	480	510	540	570	600		
8	380	410	440	470	500	530		
9	330	360	390	420	450	480		
10	290	315	340	365	390	415		
11	260	285	310	335	360	385		G
12	240	260	280	300	320	340	360	
13	220	240	260	280	300	320	340	
14	200	220	240	260	280	300	320	
15	185	205	225	245	265	285	305	
16	170	190	210	230	250	270	290	
17	160	180	200	220	240	260	280	
18	150	170	190	210	230	250	270	

Podstawowy mnożnik na razie rząd chce ustanowić na 400 punktów. Żeby określić przyszłe uposażenie urzędnika danej kategorji, manipuluje się w sposób następujący: Urzędnik z kategorji szczebla „a" ma 330 punktów i rodzinę, złożoną z czterech osób (żona i troje dzieci). Na każdą głowę rodziny dodaje się 50 punktów.

Cyfry 330 plus 200 stanowią razem 530 punktów, sumę 530 punktów pomnaża się na podstawowy mnożnik 400. — 530 × 400, co uczyni 212.000 Mkp. miesięcznie. Mnożnik powiększa się stosownie do wykazów komisji statystyczno-drożyźnianej.

Z Sejmu

Warszawa, 25 września (Tel. wł.) Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu uchwalono ustawę o skutkach prawnych zatajenia części ceny umowy o sprzedaż lub zamianę, następnie przyjęto ustawę o kontroli nad długami państwa.

Pos. **Weinzieher** referował ustawę skarbową o dalszej emisji biletów P. K. K. P. i o kredycie skarbu państwa w P. K. K. P.

Pos. **Radziszewski**, nawiązując do expose ministra skarbu, oświadcza, że nawet zwolennicy ministra doznali rozczarowania po usłyszeniu expose. W dziedzinie finansowej stoimy więcej niż na krawędzi przepaści i **staczamy się w nią z zawrotną szybkością.** Zdaniem mowcy są tylko **trzy sposoby** ratunku: 1) Bardzo wydatne **podniesienie podatków**, 2) zaciągnięcie **pożyczki zagranicznej**, 3) **uniemożliwienie raz na zawsze ministrowi skarbu dalszego drukowania banknotów.**

Po przemówieniu posła Weinziehera, który polemizował z wywodami posła Radziszewskiego, **przyjęto w głosowaniu ustawę o dalszej emisji banknotów w P. K. K. P. 127 głosami przeciw 73, poczem przyjęto ustawę także w 3 czytaniu.** Następnie uchwalono w drugiem i trzeciem czytaniu **ustawę o zadłużeniu skarbu** państwa w P. K. K. P., poczem przystąpiono do obrad nad ustawą w sprawie uzupełnienia ustawy, dotyczącej **nazwy monety polskiej,** tudzież łącznie z nią do ustawy **o 8 proc. pożyczki złotej.**

Po przemówieniach głosowanie odłożono do jutra. Następnie przyjęto dwie ustawy w drugiem i trzeciem czytaniu. Poseł Kiernik referował sprawę **uposażenia sędziów i prokuratorów** jak również ich dodatków starszeństwa z dodatkiem za wysługę lat innych kategoryj urzędników, oraz sprawę **podwyższenia kapitału zakładowego państwowego banku rolnego** na 5 miljardów marek polskich, które rząd spłaci stopniowo w ciągu dwóch lat.

O godz. 22.10 zakończono posiedzenie.

Następne posiedzenie jutro o godz. 3 popoł. Na porządku dziennym: **głosowanie nad sprawą finansową. Ustalenie tekstu konstytucji według wniosku komisji i sprawa samorządu w trzech województwach wschodniej Małopolski.**

UCHWALENIE USTAWY.

Oprócz wymienionych przez nas, uchwalił Sejm na sobotniem posiedzeniu, następujące ustawy w drugiem czytaniu:

Ustawę o ratyfikacji konwencji w sprawie żeglugi powietrznej; ustawę o zmianie niektórych przepisów prawa cywilnego w b. zaborze rosyjskim; nowelę do ustawy dyscyplinarnej dla adwokatów i kandydatów adwokackich w b. dzielnicy austrjackiej; ustawę ratyfikacyjną o przystąpieniu Polski do paryskiej konwencji sanitarnej.

W sprawie osadnictwa wojskowego na kresach wschodnich, uchwalił Sejm, między innemi, następującą rezolucję jednogłośnie:

»Wzywa się rząd, aby jak najrychlej wypracował nowelę, zapewniającą jednolitość organizacyjną tego osadnictwa, zaś wykonanie odnośnej ustawy poleca się tymczasem Głównemu Urzędowi Ziemskiemu. Ilość osadników wojskowych ma być określona na rok bieżący i następny przez G. U. Z. Resztę ziemi rozparcelować należy między miejscową ludność małorolną i służbę folwarczną. Urzędy odbudowy traktować mają potrzeby osadników na równi z potrzebami ludności miejscowej. Z 2 miljonowego kredytu ma być asygnowany osadnikom w ciągu miesiąca kredyt gotówkowy i materjał budowlany. Do końca roku mają wszyscy osadnicy otrzymać akcje nadawcze. Tereny drobnych rolników i grunta obciążono serwitutami, nie mogą być przez komisje nadawcze zajmowane. Wogóle akcja parcelacyjna na kresach winna iść równolegle z osadnictwem wojskowem. Osadnicy mają prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy państwa w materjale budowlanym i otrzymaniu inwentarza z demobilu wojskowego. Rząd ma wypracować ustawę, przejmującą na rzecz państwa t. zw. tereny instrukcyjne i wogóle dobra ziemskie, które przeszły w ręce Rosjan wskutek ustaw rosyjskich, ograniczających ludność polską.

Rozmaitości

W OBRONIE PRAW OBYWATELA POLSKIEGO. W roku 1918 zawarł ówczesny ambasador angielski, lord Derby, w ambasadzie angielskiej w Paryżu w obecności jen. Torutona, hr. Bellacisa i kilku innych świadków z głównym wynalazcą polskim, inż. M., podówczas pułkownikiem armji angielskiej, umowę kupna wynalazku wojennego o (pokowej donicsłości. Ceny kupna 25.000 funtów szterlingów dotychczas rząd angielski nie wypłacił, a to pomimo wielokrotnych upomnień doradcy prawnego, adwokata krakowskiego p. dra Bronisława Fellera. We wrześniu b. r. interwenjował osobiście dr Bronisław Feller w ambasadzie angielskiej w Paryżu i w „Foreigne Office" w Londynie. W ministerstwie spraw zagranicznych w Londynie po konferencji, odbytej z referentem tej sprawy zaakceptowano żądania doradcy prawnego, a to ażeby przesłuchać świadków tej sprawy. Ponieważ rząd angielski celowo ociąga się z wypłatą dłużnej pretensji obywatelowi polskiemu, który, jako pułkownik angielski w czasie wojny wynalazkami swemi oddał armji angielskiej, w szczególności armji koalicyjnej, nieocenione usługi, poselstwo polskie w Londynie na interwencję dra Bronisława Fellera wysłało przez ministerstwo spraw zagranicznych w Warszawie notę do rządu angielskiego w obronie praw obywatela polskiego. Sprawa ta znajdzie zapewne należytą drogę dyplomatyczną ministerstwa spraw zagranicznych i poselstwa polskiego w Londynie.

BEZPODSTAWNE OSKARŻENIE POLAKA W AMERYCE. Groźny ruch strajkowy w Stanach Zjednoczonych wywołał powrotną falę surowości władz policyjnych i sądowych wobec żywiołów, podejrzanych o agitację społeczną. Ofiarą tego padł niejaki Józef Kowalski, którego policja nowojorska aresztowała, jako emisarjusza sowieckiego, agitującego wśród górników, którzy porzucili pracę. „New York Times" uderzył na alarm i pomieścił na pierwszej stronie obraz sensacyjnego aresztowania. Po dwóch dniach okazało się, że Kowalski nie stykał się wcale z górnikami i że nikt nie mógł mu zarzucić nic innego, jak to, że powrócił do Ameryki bez zezwolenia.

ZGON GABRJELA SEAILLESA. Z Paryża nadeszła wiadomość o śmierci znanego filozofa Gabrjela Séailles'a. Zmarły urodził się w Paryżu w roku 1852. Po ukończeniu wyższej szkoły normalnej, został profesorem nadzwyczajnym filozofji wydziału literackiego Sorbony, a w kilkanaście lat później, po śmierci filozofa Pawła Janet'a, został jego następcą, to jest profesorem zwyczajnym. Zmarł Gabrjel Séailles, jako profesor honorowy Sorbony. Z prac zmarłego filozofa wyróżnia się dzieło pod tytułem: „O genjuszu w sztuce", oraz szereg wybornych monografij o Leonardzie da Vinci'm, Erneście Renanie, Watteau, Eugenjuszu Carrière i t. p. Séailles ukończył także „Historję filozofji", rozpoczętą przez swojego poprzednika, Pawła Janet'a.

Nie był Séailles oryginalnym i głębokim myślicielem, był raczej wykształconym filozoficznie pisarzem — zwłaszcza w dziedzinie estetyki — traktującym poważnie i powabnie zagadnienia nauki i sztuki. Przekonaniami politycznemi zbliżony był do obozu radykałów francuskich, tego typu, co Seignobos i t. p. profesorowie Sorbony, którzy uczestniczyli w pracach „Ligi praw człowieka" i w ostatnich latach, po konferencji paryskiej, usiłowali rzucić złoty most zgody pomiędzy Francją a „nowemi, republikańskiemi" Niemcami. Zmarły filozof był wiceprezydentem „Ligi praw człowieka".

KOBIETA POSŁEM W ISLANDJI. Przed kilku dniami dokonano w Islandji wyborów do Sejmu na miejsca sześciu posłów, wyznaczanych dotychczas przez króla duńskiego. W wyborach brały po raz pierwszy udział kobiety islandzkie. Wystąpiły one z własną listą i przeprowadziły własną kandydatkę, pannę Ingeborg Bjornason, dyrektorkę szkoły żeńskiej w Reykjavik'u. Wogóle wybory osłabiły sytuację obecnego rządu w sejmie (althingu), opierającego się na partji niepodległości, która straciła sporo głosów na rzecz swoich przeciwników, agrarjuszów z północnych okolic. Ci ostatni uzyskali więcej, niż połowę głosów wśród ogółu głosujących.

Dział ekonomiczny

O WYPŁATY NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Z Katowic donoszą 24 b. m.:

Na wypłaty robotników, które się mają odbyć 28 b. m., potrzeba około 1,100.000.000 marek niemieckich. Około 750 miljonów banki niemieckie już posiadają. Bank Rzeszy w Berlinie obiecał dostarczyć na czas wypłat, niemieckim bankom w Katowicach 350 miljonów marek niemieckich, tak, że wypłaty odbędą się całkowicie w walucie niemieckiej.

W sprawie ewentualnego wprowadzenia bonów, jako środka płatniczego, banki niemieckie zajęły stanowisko odmowne. Województwo ze względów technicznych nie mogłoby tego uskutecznić przed upływem paru miesięcy. Dlatego też na posiedzeniu, zwołanem przez delegata ministerstwa skarbu, w którem wzięły udział banki i wielki przemysł, postanowiono pozostawić »status quo«, to znaczy, w razie niemożności wysłania przez Bank Rzeszy dostatecznej ilości marek niemieckich, P. K. K. P. obiecuje przy wypłatach oddać do dyspozycji wielkiego przemysłu potrzebną ilość marek polskich.

* PREZYD. NOWAK O DROŻYŹNIE. „N. Fr. Presse" zamieszcza wywiad swojego warszawskiego korespondenta z prezyd. Nowakiem. Na zapytanie korespondenta, jak premjer tłumaczy drożyznę w Polsce, prezydent oświadczył, że jego zdaniem jest to przejściowe zjawisko, dające się wszędzie odczuwać. Należy jednak mieć nadzieję, że stosunki zmienią się. Tegoroczne żniwa w Polsce okazały się nadzwyczaj obfite, że kwestja aprowizacji, która dotychczas była najcięższą, obecnie przestaje być aktualną.

* PODPISANIE UMOWY HANDLOWEJ POLSKO-AUSTRJACKIEJ. Z Warszawy donosi A. W. 24 bm.: Wczoraj została podpisana przez kierownika ministerstwa przemysłu i handlu, p. Strassburgera umowa handlowa polsko-austrjacka. Rada ministrów będzie umowę powyższą rozpatrywała dnia 25 bm., poczem umowa zostanie przedłożona Sejmowi do ratyfikacji. Projekt tej umowy został ustalony w czasie rokowań w czerwcu b. r. i poważnym zmianom nie uległ. Pertraktacje co do umowy w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania rozpoczną się prawdopodobnie w Wiedniu z końcem bieżącego miesiąca.

Z TARGOWICY KRAKOWSKIEJ. Na targ od 16—22 bm. spędzono buhaji 153, wołów 126, krów 452, jałówek 459, cieląt 458, kóz i baranów 158, nierogacizny 1518, razem 3337 zwierząt. Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje od 34.000—55.000 mk., woły od 41.000—59.000 mk., krowy od 26.400—65.000 mk., jałownik od 33.500—64.000 mk., cielęta od 57.000—100.000 mk., nierogaciznę od 82.500—142.000 mk., bitej wagi nierogaciznę od 140.000—190.000 mk. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcję miejscową 2788 sztuk, na konsumcję innych gmin kraju 549 sztuk.

W porównaniu ze spędami w przeszłym tygodniu było mniej 517 bydła, 9 cieląt i 170 nierogacizny, zaś 77 baranów więcej czyli 559 sztuk mniej.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Skutkiem osłabienia kursu marki polskiej na giełdach zagranicznych, mocna tendencja, jaka się zaznaczyła już z końcem ubiegłego tygodnia na naszych rynkach dewizowych, uwydatniła się wczoraj w wyższym jeszcze stopniu. Obroty były żywe, nasycano zapotrzebowanie, korzystając z większej podaży, która w czasie ostatnich świąt żydowskich znacznie zmalała. Kursy wszystkich bez wyjątku walut podskoczyły wydatnie, zwłaszcza zachodnich. Podniosła się nawet korona austrjacka i marka niemiecka (½ punktu), korona czeska o dwadzieściakilka punktów, dolary 650, funty szterlingi 2900, franki o 50, floreny 100.

Akcjami przemysłowemi i handlowemi obracano po kursie utrzymanym lub niewiele zmienionym. Większe zainteresowanie dla »Tepege« i »Chodorowa«, które poprawiły kurs. Akcje bankowe i papery procentowe bez ruchu.

Ceduła kursowa giełdy krakowskiej
z dnia 25 września 1922

	ofiar.	żąd.
Papiery państwowe:		
4% poż. prem. (miljonówka)	1550'—	1650'—
Akcje bankowe handl. i przem.		
Polski Bank Przemysłowy	600'—	700'—
Bank Hipoteczny	750'—	850'—
Bank Małopolski	725'—	775'—
Ziemski Bank Kredytowy	575'—	625'—
Akc. Bank Związkowy	650'—	700'—
Bank Komercjalny	425'—	475'—
Powszechny Bank Kredytowy	350'—	400'—
Bank Ziemski dla Kresów, Łańcut	600'—	700'—
Bank Kredytowy w Warszawie	3500'—	
Bank Związku Spółek zarobk.	2100'—	2300'—
Polskie Tow. handlowe	800'—	900'—
Transakcja	850'—	875'—
Handlowa Spółka akcyjna »Impex«	175'—	225'—
»Pharma« (mag. B. Jawornicki)	3300'—	3500'—
»Polski Glob«	600'—	700'—
Żegluga Polska	250'—	300'—
Zieleniewski	5650'—	5850'—
Transakcja	5750'—	5800'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1050'—	1150'—
Transakcja	1100'—	1150'—
H. Cegielski, fabr. masz. Poznań	3700'—	3900'—
Transakcja		3800'—
»Potęga« Tow. pol. fabr. huty żel.	28000'—	31000'—
»Lemiesz« fabryki maszyn roln.	10000'—	12000'—
»Trzebinia« fabr. masz. i narz. roln.	1700'—	1800'—
Transakcja		1750'—
Zakłady amun. Pocisk	825'—	925'—
»Automotor« fabryka samochod.	1200'—	1300'—
Fabr. Portland-Cementu Szczakowa	25000'—	28000'—
»Gorka« fabryka cementu	7700'—	8000'—
Transakcja		7850'—
Sierszańskie zakłady górn.	10000'—	10500'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn.	6800'—	7200'—
Transakcja	6800'—	7150'—
Polska Nafta	1800'—	1900'—
Transakcja	1850'—	1875'—
»Pezet« Powsz. zakłady budowl.	1300'—	1400'—
Transakcja	1350'—	1400'—
Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebini	4600'—	5000'—
»Krakus« zjed. fabr. przetw. wysk.	2300'—	2500'—
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3200'—	3400'—
Fabr. i raf. cukru w Chodorowie	5100'—	5300'—
Transakcja		5250'—
Ska akc. elektr. okr. w Sierszy	1150'—	1250'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	sprz.	czeki:	
Dolary St. Zjed.	8200'—	8400'—	8200'—	8400'—
Transakcja				8300'—
Dolary kanad.	8000'—	8200'—	8000'—	8200'—
Franki francuskie	620'—	640'—	625'—	645'—
Transakcja			635'—	640'—
Franki belgijskie	585'—	615'—	585'—	615'—
Transakcja				600'—
Franki szwajcar.	1425'—	1500'—	1450'—	1550'—
Transakcja				1520'—
Funty szterl.	36400'—	37000'—	36800'—	37400'—
Transakcja				37000'—
Marki niemieckie	5'50	6'25	5'50	6'25
Transakcja			6'10	5'90
Korony austr.	0'10½	0'11½	0'10¼	0'11½
Transakcja			0'11¼	0'10.60
Korony czeskie	240'—	270'—	250'—	275'—
Transakcja				268'—
Korony węgierskie	3'50	4'—	3'50	4'—
Transakcja				3'70
Lei rumuńskie	37'—	42'—	40'—	47'—
Transakcja				44'—
Liry włoskie	330'—	350'—	330'—	350'—
Floreny holend.	3000'—	3200'—	3000'—	3200'—

GIEŁDA WARSZAWSKA. (25 września). Miljonówka trans. 1550, 4½% Tow. kred. ziem. za 100 rubli trans. 222—223, sprzedaż 224, kupno 223. 4½% Tow. kred. ziem. za 100 marek trans. 57'25—57'50.

Akcje: Bank kredytowy w Warszawie 3825—3750—3850, Częstocice 107.000—112'500, Bank polski przemysłowy we Lwowie 1750—1800, Warsz. Tow. fabryk cukru 108.000—118.000. Warsz. Tow. kopalń i zakł. hutn. 14.750—15.100, Lilpop-Rau-Lewenstein 5850—6000, Starachowice 6650—6850—6800, Ostrowieckie zakłady 11.750—12.100—12.000, Rudzki i Ska 3850—4050 3925, Zakłady żyrardowskie 182.000—190.000—188.000 Borkowski 1600—1650, Bracia Jabłkowscy 1575—1550 Warsz. Tow. transp. i żeglugi 1850—1875—1850.

Waluty: Dolary Stanów Zjed. trans. 8550—8925—8900, sprzedaż 8920, kupno 8880, dolary kanadyjskie trans. 8725, franki szwajcarskie trans. 1600, marki niemieckie trans. 5'85—6'20—6'10.

Czeki. Gdańsk trans. 5'72½—5'90—5'85, sprzedaż 6, kupno 5'70. Belgja trans. 597'50—625, sprzedaż 628, kupno 622, Berlin trans. 5'70—5'95—5'85, sprzedaż 6, kupno 5'70, Londyn trans. 37.250—39.300, sprzedaż 39.450, kupno 39.150, Nowy York trans. 8400—8925—8900, sprzedaż 8920, kupno 8880, Nowy York drobne trans. —, sprzedaż 8900, kupno 8860, Paryż 685—685, trans., sprzedaż 677, kupno 671. Szwajcarja trans 1680—1675, sprzedaż 1665, kupno 1613, Wiedeń trans. 11'25—11'50, sprzedaż 11'50, kupno 11'25.

GIEŁDA PRASKA. (25 września). Berlin 2'18½, Warszawa 0'36—0'46, marka niemiecka 2'35, marka polska 0'36—0'46.

Dnia 22 września notowano dolary 31'20—31'60.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. (25 września). Berlin 0'38, Holandja 207'40, Nowy York 535'75, Londyn 23'66, Paryż 41'05, Medjolan 22'65, Bruksela 38'85, Kopenhaga 112'25, Sztokholm 141'50, Chrystjanja 90'55, Madryt 82, Buenos Aires 189, Praga 16'90, Budapeszt 0'21½, Zagrzeb 1'80, Sofja 3'20, **Warszawa** 0'06¾, Wiedeń 0'00¼, korona stemplowana 0'00 7/8.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Jeneralni przedstawiciele: **Bracia Borkowscy, Warszawa, Jerozolimskie 6.** 4333 2 4

Kupię noszone futro lub skórki „nutria" (bobry). Zgłoszenia: „Ruch", Szczepańska 9, **„W. B."** 4529

Skradzioną książeczkę wojskową Rudolfa Baszkopfa, wystawioną przez P. K. U. Kraków, unieważniono. 4530

Unieważnia się skradzione dokumenta wojskowe Stanisława Nawrockiego z Strzyżyn, wydane przez starostwo w Krakowie. 4527

Leśniczy z długą praktyką, sumienny, żonaty, bezdzietny, dobry myśliwy i pasiecznik, zmieni posadę. Zgłoszenia: Roman Lewicki, Pacyków p. Stanisławów. 4536

Buchalterka z praktyką w amerykance, poszukuje posady. — Zgłoszenia pod **„Finalistka"** do Administracji „Nowej Reformy". 4519 2 2

Pomorze. Fabryka wód mineralnych z budynkami, browarem, hurtownią spirytusu, piwa, przyrządami. — 3 domy, piekarnia, sklep kolonialny, ogród, łąka mkp. 6,000.000. — Majątek rycerski 3 tysiące morgów, z łąkami, lasem, dużym ogrodem, gorzelnią i inwentarzami. — Dom II-p. w Toruniu 4,0 0.000 mkp. — Dom I-p., 2 morgi ogrodu, 230 drzew owocowych, w Toruniu 4,000.000 mkp. — Kamienica II-p., ogród, parcela 1-morgowa, sklep, 3 pokoje, kuchnia wolna, w Bydgoszczy, oraz wiele kamienic, gospodarstw i folwarków sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 4502 2 4

Wszelkie przybory szkolne
poleca
MICHAŁ SŁOMIANY
skład papieru i galanterji
Kraków, ul. Sławkowska 24.
4220 3 3

Kupcy nasi
zaopatrzą się w konkursowe ozdoby na drzewko u inicjatorki tego przemysłu Ligi pomocy przemysłowej. Cenniki: Kraków, Grodzka 13.
4499 2 2

Najlepszym środkiem do prania bielizny jest proszek mydlany 1900.

50.000 mkp.

wypłacimy temu, kto udowodni, że proszek ten szkodzi bieliźnie!

ZAKŁADY CHEMICZNE, POZNAŃ — GŁÓWNA. 4296 4 4
Jen. repr. W. Schönthaler, Kraków, Radziwiłłowska 25

BIURO INŻYNIERSKIE

St. Grabianowski i Ska w Sosnowcu, ul. 3-go Maja 12

chce nabyć w zachodniej Małopolsce 4484 3 3

KAMIENIOŁOMY LUB TERENY

na których można rozpocząć wydobywanie wapniaka o wysokim gatunku. Zgłoszenia z podaniem ceny, warunków, odległości od stacji i z załączeniem próbki kamienia uprasza się składać pod wyżej wymienionym adresem.

Dyrekcja kopalń Gwarectwa węglowego

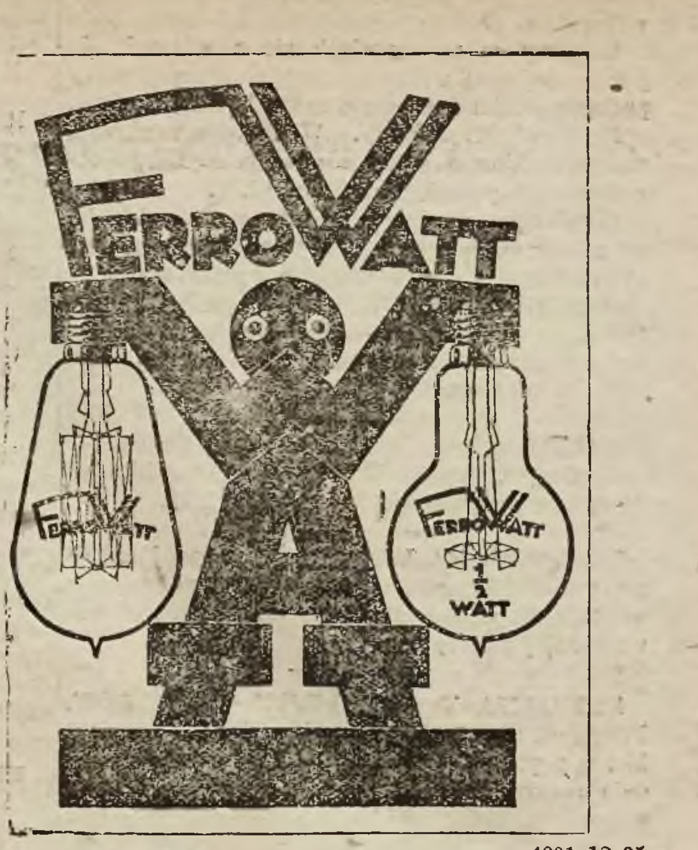
sprzedaje w drodze ustnego przetargu na miejscu w kopalni w Brzeszczach większą ilość

krzyżaków drewn.

(bębnów) z kabli i lin wyciągowych, beczek drewnianych z różnych smarów, w dobrym i uszkodzonym stanie,, skrzynek z materjału wybuchowego i różnych materjałów, worków jutowych z cementu i innych odpadków bawełnianych. Interesanci zechcą się zgłosić w biurze zarządu kopalni najpóźniej do dnia 30-go b. m. w godzinach urzędowych, gdzie otrzymają dalsze wyjaśnienia w tej sprawie.
4535 1 2

Udzielam lekcyj gry na skrzypcach i na fortepianie. Aleja Mickiewicza 55. 4223

Automobil 35 koni, w dobrym stanie, sprzedam. Wiadomość: Lenert, Sławkowska 6. 4171 3 3

4001 12 35

Uczenica prof. Lalewicza i Petriégo udziela lekcyj gry na fortepianie. Janina Szymkiewiczewa, ul. Piotra Michałowskiego 15, II p., m. 12, od 3—5. 4444 4 5

Starsza panna, inr., ze szyciem, zajmie się gospodarstwem. — Zgłoszenia listowne **„Dla Cecylji"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4291

Kursa Ligi pomocy przemysłowej.

Po porozumieniu ze zgłoszonemi ustalono:
1) kurs kilimów od 1 października b. r.;
2) kurs kroju bielizny od 25 września, o g. 6 wieczorem;
3) kurs ozdób na drzewko i kroju krawieczyzny od 15 października. 4500 2 2
Bliższe szczegóły i zapisy: Kraków, Grodzka 13, od 9 tej.

MASZYNY BIUROWE
LUDWIK AKSMAN KRAKÓW TELEFON 32-88
TRADE MARK

4210 8 16

Sypialnie, jadalnie, łóżka, materace włosienne, bibljoteczki, otomany, dwa garnitury salonowe i t. d. sprzedaje najtaniej Zakład tapicerski ul. św. Jana l. 13.
4455 4 9

Naprawy
rowerów i maszyn do szycia
przyjmuje 5266 3 3
H. NIEMETZ
Karmelicka 15.

HACELE

pierwszej polskiej fabryki hacell
„Pedkowa" w Sosnowcu
nie ustępują najlepszym zagranicznym.
Ceny konkurencyjne.
Jeneralny przedstawiciel na wschodnią Małopolskę od Jarosławia na wschód
P. Adolf Rosenberg, Lwów, ul. Hetmana Tarnowskiego 6.
3162-8 0

SALON RENESANSOWY

stół do jadalni, otomana, futro, dacha, derki na konie i wiolonczela, z wolnej ręki do sprzedania.
HALA LICYTACYJNA, KRAKÓW, BRACKA 6
4110 6 10

Kąpiele kwaso-węglowe, silnie musujące, nieograniczenie trwałe, nie psujące wanny, pojedyncze lub kombinowane z iglicami, siarką, żelazem i aromat. ziołami.
Kąpiele iglicowe z przydawką soli.
Kąpiele jodowo-bromowe, siarkowe, żelazne, solankowe.
Ług słony ze saliny wielickiej. 3985 14 0
Sól borowinowa sztuczna do kąpieli.
Sól jodowa z Zabłocia z silną zawartością jodu.
Prospekty w fabryce:

Karol Schopper i Ska

Spółka z ograniczoną poręką, **Bielsko.**
Warszawa, ul. Marszałkowska 96.
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.
Główny skład: Apteka Konstantyn **Wiszniewski, Kraków.**

1.000 franków

miesięcznie

3676 20 20

zarobić mogą panie i panowie każdego stanu za lekką współpracę w firmie holenderskiej.
Wzory i broszury bezpłatne nadeszle za zwrotem porta w kwocie 300 mkp.
E. Bock, Wiedeń, VI., Gumpendorferstr. 109/14.

Dwa stylowe salony z portjerami (wyrób wiedeński z r. 1912), okazyjnie z pierwszej ręki do sprzedania. Ul. Dunajewskiego 6, I p., na prawo, między 5—6 po południu. 4517 2 2

Dobra lokata kapitału! Kamienicę II-p. Dz. IV, 25 ubikacyj, okazyjnie tanio — sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 4501 2 2

Uczenica z gimnazjum poszukuje lekcyj od klas normalnych do klasy V, włada językiem niemieckim. Zgłoszenia pod **„Lekcja"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4472 2 2

Otomany, garnitur salonowy, tanio do sprzedania, oraz przyjmuje wszystkie roboty tapicerskie: Piechowicz, ul. Mikołajska 7 (róg ul. św. Krzyża). 4157 4 5

Dyplomowana nauczycielka
udziela lekcyj gry na fortepianie. Wpisy przyjmuje w godz. od 2—4 po południu, przy ul. Kochanowskiego 24, I piętro. 4327 3 3

Lekcje języka niemieckiego, francuskiego, angielskiego i włoskiego — gramatyka, literatura i konwersacja: Basztowa 18, II p., na prawo, po południu. 4442 2 2

RADA ZARZĄDZAJĄCA SPÓŁKI AKCYJNEJ
pod firmą:

ZAKŁADY MECHANICZNE „URSUS"

S. A. W WARSZAWIE

zawiadamia WPanów akcjonarjuszy, że na mocy umowy z ministerstwem spraw wojskowych i przy współdziałaniu rządu, Spółka przystępuje do budowy fabryki samochodów.

W tym celu, na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszy z dnia 1 czerwca b. r. i zezwolenia ministerstwa przemysłu i handlu oraz ministerstwa skarbu z dnia 12 lipca b. r., ogłoszonego w »Monitorze Polskim« Nr 195 z dnia 29 sierpnia b. r. Spółka podwyższa na razie dotychczasowy kapitał akcyjny, wynoszący mkp. 25,000.000 o mkp. 125,000.000, czyli do mkp. 150,000.000, drogą II-giej emisji 250.000 sztuk nowych akcyj, z których 10% będą imienne, reszta zaś opiewać będzie na okaziciela, nominalnej wartości mkp. 500 każda, na następujących warunkach:

a) 50.000 sztuk akcyj II emisji Rada zarządzająca przydzieli dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcyj po cenie nominalnej.

b) Pierwszeństwo do nabycia pozostałych 200.000 sztuk akcyj nowej emisji służy właścicielom akcyj emisji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych akcyj, zatem 4 akcje nowej emisji przypadają za 1 akcję emisji poprzedniej.

c) Cenę emisyjną 200.000 sztuk akcyj nowej emisji (p. „b") określa się na mkp. 3.000, z których mkp. 500 przeznacza się na kapitał zakładowy, resztę zaś, po pokryciu kosztów z nową emisją związanych, na kapitał zapasowy.

d) Akcjonarjusze, chcący korzystać z przysługującego im prawa pierwszeństwa nabycia akcyj II emisji, winni w terminie do dnia 1-go listopada b. r. przedstawić, w miejscach poniżej wymienionych, swoje dotychczasowe akcje do ostemplowania i jednocześnie wpłacić całkowitą należytość za akcje II emisji wraz z 3% podatkiem giełdowym.

e) Po upływie terminu dnia 1 listopada b. r., dokona Rada zarządzająca, według swego uznania, repartycji tych akcyj, na które dotychczasowi akcjonarjusze z tytułu posiadania pierwszeństwa nie wpłacą całkowitej należności.

f) Pod względem udziału w zyskach i praw, przysługujących akcjonarjuszom, akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami emisyj poprzednich, z prawem na dywidendę od dnia 1 stycznia 1923 r.

g) Z ogólnej liczby nabywanych akcyj II emisji, każdy dotychczasowy akcjonarjusz ma prawo otrzymać 10% akcyj imiennych i 90% akcyj na okaziciela

h) Zgłoszenia i wpłaty na akcje przyjmują:

Biuro Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Skierniewicka 27/29;
Polski Bank Krajowy, Warszawa, Lwów i wszystkie jego filje;
Bank Małopolski S. A. w Krakowie, Rynek główny 25;
Bank Małopolski S. A., Oddział w Warszawie, ul. Marszałkowska 154
i wszystkie Oddziały prowincjonalne.
4503 2 3

Przewodnik turystyczny po Krakowie.

Rozkład jazdy kolei żelaznych z Krakowa.

Z dworca głównego odchodzą: o g. 1·48 posp. do Lwowa; o g. 5·20 posp. do Krynicy i N. Zagórza przez Tarnów; o g. 5·40 posp. do Zakopanego i Rabki; o g. 6·01 osob. do Niepołomic; 7·00 posp. do Lwowa; o g. 7·55 osob. do Lwowa; o g. 7·25 posp. do Zakopanego; o g. 8·10 osob. do Bochni; o godz. 8·40 osob. do Wieliczki; o godz. 10·25 osob. do Lwowa; o g. 11·00 osob. do Krynicy przez Tarnów; o g. 13·25 osob. do Zakopanego i Nowego Sącza przez Suchą; o g. 14·00 osob. do Wieliczki i Oświęcimia przez Skawinę; o g. 14·20 osob. do Kocmyrzowa; o g. 14·35 osob. do Stanisławowa i Lwowa przez Stróże i Sambor; o g. 14·45 osob. do Niepołomic; o g. 18·20 osob. do Lublina przez Rozwadów; o g. 19·25 osob. do Lwowa; o g. 19·35 osob. do Tarnowa; o g. 20·30 osob. do Wieliczki; o g. 20·50 osob. do Lwowa; o g. 22·40 osob. do Krynicy i Orłowa przez Tarnów; do Stanisławowa przez Stróże, Stryj; o g. 22·50 osob. do Lwowa; o g. 23·45 osob. do Zakopanego przez Suchą; do Stanisławowa przez Suchą, Stryj.

Z dworca głównego odchodzą: o g. 0·35 posp. do Warszawy; o g. 1·20 posp. do Piotrowic (Wiednia, Pragi); o g. 3·55 osob. do Piotrowic; o g. 7·15 osob. do Piotrowic i Katowic; o g. 10·25 osob. do Żywca przez Dziedzice; o g. 14·14 osob. do Piotrowic; o g. 17·10 osob. do Cieszyna i Żywca przez Dziedzice; o g. 17·40 posp. do Gdańska przez Katowice, Poznań; o g. 19·40 osob. do Żywca przez Dziedzice; o g. 20·05 posp. do Poznania przez Katowice; o g. 22·45 posp. do Warszawy.

Z nowego dworca osobowego „zachodniego" odchodzą: o g. 8·00 posp. do Warszawy; o g. 10·00 osob. do Warszawy; o g. 13·20 osob. do Trzebini; o g. 17·50 osob. do Warszawy przez Dęblin i do Katowic; o g. 19·30 osob. do Warszawy; o g. 22·25 posp. do Warszawy przez Dęblin; o g. 22·55 osob. do Łodzi; o g. 23·15 osob. do Dziedzic.

Władze:

Województwo, ul. Basztowa L. 26. tel. 1141; godz. przyjęć: wojewoda od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1. **Starostwo krakowskie,** ul. Starowiślna L. 13, tel. 3551; godziny przyjęć: starosta od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1. **Magistrat,** plac WW. Świętych L. 3, tel. 46; godz. przyjęć w prezydjum miasta: od 12—2 z wyjątkiem niedziel i świąt; godziny urzędowe od 8—2. **Dyrekcja kolei państwowych,** plac Matejki L. 12, telefon 2458; godziny przyjęć: prezes dyrekcji od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3 z wyjątkiem niedziel i świąt. **Dyrekcja policji,** ul. Krupnicza L. 34, telefon 458; godziny urzędowe: od 8—3.

Wawel i muzea:

Zamek królewski na Wawelu zwiedzać można od godziny 9 do zmroku. Wstęp do Zamku 50 mkp. (Zarząd Zamku królewskiego tel. 1262). **Muzeum narodowe,** Sukiennice, tel. 168, otw. codziennie od 10—2, wstęp 50 mkp. **Muzeum Czapskich,** ul. Wolska L. 10, tel. 519; otwarte w niedziele i środy od 10—2 wstęp 50 mkp. **Dom i muzeum J. Matejki,** ul. Florjańska 41, otw. codziennie od 10—2, wstęp 50 mkp. **Muzeum Czartoryskich,** ul. Pijarska L. 6, otw. we wtorki i piątki od 10—12. **Miejskie Muzeum przemysłowe,** ul. Smoleńsk 9, tel. 1339, otw. od 10—1, wstęp 5 mkp. **Muzeum etnograficzne,** Wawel 7, otwarte w niedziele, święta, wtorki i czwartki od 11—1, wstęp 50 mkp. **Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych,** pl. Szczepański 1, tel. 8, otwarta codziennie od 10—4 popoł., wstęp 100 mkp. **Wystawa przemysłu polskiego Ligi pomocy przemysłowej** ul. Straszewskiego 28, wstęp wolny od 9—1 i od 3—6.

Biura kupna i sprzedaży nieruchomości.

„Uczciwość" Biuro kupna i sprzedaży kamienic, realności, folwarków sprzedaje i przyjmuje do kupna, Podwale 3, obok poczty.

Biura ogłoszeń.

Ogłoszenia do pism całego świata **projektuje** i przyjmuje Biuro reklamy prasowej **„Promień", Kraków, Rynek gł. 30.**

Powszechne Biuro reklamy **„Praca",** Karmelicka 16, tel. 2086, przyjmuje ogłoszenia do wszystkich czasopism krajowych i zagranicznych.

Ogłoszenia prasowe i reklamy kolejowe „Ruch", S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Przedsiębiorstwa transportowe.

Centralne Biuro spedycyjne W. Bujański, Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 9, I piętro, (Dom własny) Telef. 3218-19.

Biuro spedycyjne **H. Mendelsohn,** plac Dominikański 1, telefony 86 i 2056.

Fabryki.

„Glorja", fabryka świec, wyrobów woskowych. Spółka z ogr. odp., Sławkowska 11.

Kilimy własnego wyrobu, także na zamówienia — sprzedaje fabryka S. Ryczа, ul. Gołębia 3, od godz. 9—1 i 3—6.

Farbiarnie i pralnie.

„Tęcza" zjedn. krak. chemiczne czyszczalnie, pralnie i farbiarnie „Tęcza-Wisła-Lilja", Spółka z ogr. por., w Krakowie, ul. Czarnowiejska l. 72—74, 11 sklepów w mieście, wykonują powierzone jej roboty w ciągu 6 dni.

Przyjmuje do farbowania i chem. czyszczenia w przeciągu 6 dni. — **I. Schmausowa,** ul. Grodzka 71, (naprzeciw hotelu Royal).

Fortepiany,

pianina i fisharmonje firm pierwszorzędnych, jak:

Bechstein
Bösendorfer
Blüthner
Ehrbar
Ibach
Kotykiewicz
Lauberger & Gloss
Steiler
Schiedmayer
Stingl
Wirth

do nabycia w składzie fortepianów **Heleny Smolarskiej, Wolska 7.**

Kino.

Kino „Opieka" ul. Zielona 17. Czysty zysk dla inwalidów wojennych. Przedstawienia codziennie od godz. 5-tej w święta od 3-ciej.

Księgarnie i sprzedaż dzienników i mód.

Księgarnia i sprzedaż gazet: **„Ruch",** S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Najnowsze żurnale mód stale do nabycia u firmy M. Landau, Kraków, ul. św. Krzyża 5.

Laboratorja kosmetyczne i perfumerja.

Laboratorjum kosmetyczne **Franciszki Budziaszek,** Grodzka l. 3, I. p., dobrze zaopatrzony zakład w wyroby kosmetyczne.

Materjały tekstylne, zakłady kraw. konfekcja i galanterja.

Zakład krawiecki damski i męski
J. Kumala, ul. Szczepańska 11.
Zamówienia dla pań i panów z materjałów własnych i dostarczonych, szybko i dokładnie. Gotowa konfekcja damska. Ceny 25% niżej cennika.

Pracownia sukien
kostjumów i płaszczy
ANNY MIŚ
przeniesiona
na ulicę Szpitalną 17, I piętro
przyjmuje wszelkie roboty.
Ceny **bardzo** przystępne.

Bazar krajowy
Krajowego Związku przemysłowego
w Krakowie, Rynek gł. l. 33
poleca:
zefiry, płótna na bieliznę i pościel, płócienka, markizety, batysty, chusteczki do nosa, pończochy, skarpetki, koce, kilimy, wyroby koszykarskie, **rzeźby, zabawki.**
Ceny bardzo przystępne.

Szkoły kroju.

Jednomiesięczne kursa kroju damskiego systemem bez poprawy urządza „Antonina", **Krupnicza 22,** parter 22, oficyny C.

Salon mód.

„Ewa"
Kraków, ul. Gołębia l. 5.
Telefon Nr 1518.
Ostatnie nowości w modelach kapeluszy. Wykonuje wszelkie prace w zakres modniarstwa wchodzące bardzo starannie, punktualnie i po cenach umiarkowanych.

REWIZJA LOSÓW.

Biuro rewizji losów przy Domu informacyjnym Eibenschutz, Rynek 8.

Obuwie.

Stanisław Hachaj, ul. św. Tomasza 9. Magazyn i pracownia obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego. Najnowsze fasony angielskie, francuskie, warszawskie, stale na składzie w wielkim wyborze.

Zaprasza się P. T. Panie do oglądania świeżo nadeszłych modeli **obuwia** jesiennego. — **Gizela Brand,** Kraków, Starowiślna 6.

Najelegantsze obuwie, bielizna męska i damska, tylko u firmy **Weinmann, Starowiślna 6.**

Magazyn obuwia i pracownia Stefana Sajaka, ul. Długa l. 27.

Zakłady przemysłowe.

Zakłady wydawnicze i przemysłowe **„Ryngraf",** S. A., Sławkowska l. 11.

Zakład tapicersko-dekoracyjny, magazyn **mebli** i wyrób **kołder A. Rybiński,** ul. Sławkowska 21. Telefon Nr 3468.

Katolicka wytwórnia kołder **M. Matusiewicz,** ul. Poselska 20.

Fabryka powroźnicza
specjalność liny popędowe (transmisyjne)
Stanisław Wałkowiński
Kraków, Zwierzyniec, ul. Lelewela 11.

Zakłady naukowe.

„MATURA"
Kraków, Grodzka 60.
P. T. Wojskowi, Urzędnicy i osoby z prowincji przygotowują się szybko i dokładnie do matury i wszelkich egzaminów w zakresie szkół średnich i sem. naucz.
Informacje i prospekty bezpłatnie.

Instytut języków Ansona
przy ulicy Szewskiej 17, tel. 2233 co tydzień rozpoczyna nowe kursa języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego

Naprawa samochodów.

Auto-Guma

Zwierzyniecka 23.

Naprawa opon samochodowych według najnowszych zdobyczy techniki zagranicą. Za źle naprawione opony zwraca się pieniądze.

Zakład fotograficzny.

„Erna", ulica Starowiślna (Plac Wielopole), przystanek tramwaju 3 i 6, wykonuje fotografje na legitymacje, paszporty i wszelkie zdjęcia fotograficzne w **5-ciu minutach.**

DRUKARNIA LITERACKA

w Krakowie
ul. Jagiellońska 10, tel. 401
przyjmuje
wszelkie roboty, wchodzące w zakres sztuki drukarskiej.
Maszyny pospieszne i rotacyjne.

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10

Rządca Drukarni L. K. Górski.